

MEMÒRIA ANUAL

2016

PORT - CIUTAT

MEMÒRIA

P O R T

CIUTAT

2016

1	Introducció Introducción		6
2	Els nostres espais Nuestros espacios		9
3	Exposicions i Activitats del Moll de Costa Exposiciones y Actividades del Moll de Costa		18
4	Fons d'Art del Port de Tarragona Fondo de Arte del Port de Tarragona		42
5	Museu del Port de Tarragona Museo del Port de Tarragona		48
6	Arxiu del Port de Tarragona Archivo del Port de Tarragona		60
7	Servei de Publicacions del Port de Tarragona Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona		77
8	Creació, muntatge d'exposicions i manteniment d'espais Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento de espacios		83

Presentació

Presentación

UN PORT OBERT A LA CIUTAT

El Port de Tarragona continua sent un important motor econòmic per a la nostra ciutat, un motor que l'ha fet créixer. Però a més de ser un motor econòmic i industrial, el Port de Tarragona i el seu entorn són punt neuràlgic d'activitats culturals, esportives, gastronòmiques i socials al llarg de tot l'any gràcies als seus espais públics.

Des del Port de Tarragona tenim un compromís amb la promoció cultural i social de la ciutat i dediquem esforços per ser l'eix cultural i social per als habitants del territori. Som un exemple en temes de relació Port-Ciutat. Els espais portuaris, al Moll de Costa, els tinglados, el KM 0, el Museu del Port, l'Arxiu del Port i els carrers del barri marítim del Serrallo es converteixen, al llarg de l'any, en escenaris de nombrosos esdeveniments d'alt interès ciutadà. Sens dubte, el Moll de Costa és avui dia un dels paratges més emblemàtics i arrelats en la història de Tarragona. L'objectiu del Port de Tarragona és que tant el teixit empresarial, en l'àmbit econòmic, com la ciutadania, en els àmbits cultural i social, gaudeixin al màxim del seu port.

En els darrers anys hem realitzat esforços amb accions de millora per apropar més el nostre port a la ciutadania. En totes aquestes inversions hi ha un denominador comú: les ciutadanes i els ciutadans com a protagonistes. La presència cada dia més gran de nens al Museu del Port o en els parcs infantils, la gran quantitat de persones que visiten les exposicions temporals del Moll de Costa o els practicants de diverses disciplines esportives que corren, patinen o passegen pel dic de Llevant, són clars exemples que la ciutat viu el port i la ciutadania se'l sent proper.

UN PUERTO ABIERTO A LA CIUDAD

El Port de Tarragona continúa siendo un importante motor económico para nuestra ciudad, un motor que lo ha hecho crecer. Pero además de ser un motor económico e industrial, el Port de Tarragona y su entorno son punto neurálgico de actividades culturales, deportivas, gastronómicas y sociales a lo largo de todo el año gracias a sus espacios públicos.

Desde el Port de Tarragona tenemos un compromiso con la promoción cultural y social de la ciudad y dedicamos esfuerzos en ser el eje cultural y social para los habitantes del territorio. Somos un ejemplo en temas de relación Port-Ciudad. Los espacios portuarios, en el Moll de Costa, los Tinglados, el KM 0, el Museo del Port, el Archivo del Port y las calles del barrio marítimo de El Serrallo se convierten a lo largo del año en escenarios de numerosos acontecimientos de alto interés ciudadano. Sin duda el Moll de Costa es hoy en día uno de los parajes más emblemáticos y arraigados en la historia de Tarragona. El objetivo del Port de Tarragona es que tanto el tejido empresarial, en el ámbito económico, como la ciudadanía, en los ámbitos cultural y social, disfruten al máximo de su puerto.

En los últimos años hemos realizado esfuerzos con acciones de mejora para acercar más nuestro puerto a la ciudadanía. En todas estas inversiones hay un denominador común: las ciudadanas y los ciudadanos como protagonistas. La presencia cada día más grande de niños en el Museo del Port o en los parques infantiles, la gran cantidad de personas que visitan las exposiciones temporales del Moll de Costa o los practicantes de varias disciplinas deportivas que corren, patinan o pasean por el dique de Llevant, son claros ejemplos que la ciudad vive el puerto y la ciudadanía lo siente cercano.

Josep Andreu i Figueras

President del Port de Tarragona

1 Introducció

Introducción

LES RELACIONS PORT-CIUTAT I LES DARRERES ACTUACIONS

Des dels inicis dels anys vuitanta del segle passat, les relacions entre el Port i la ciutat de Tarragona s'han anat enfortint progressivament fins al punt que la primera línia de mar, aquest espai comprès entre el passeig de la Independència i la platja del Miracle que coneixem com la façana portuària, s'ha convertit en un indret apreciat i freqüentat per bona part de la ciutadania.

Aquelles primeres intervencions en els antics magatzems del Moll de Costa, els coneguts tinglados i refugis, van permetre convertir-los en uns espais per a exposicions temporals, excepte el Refugi 2 que l'any 2000 va acollir de forma definitiva l'actual Museu del Port de Tarragona. Més tard, les obres d'urbanització del barri mariner del Serrallo i del Moll de Costa, han contribuït a millorar la imatge del conjunt de la façana portuària.

No és menys cert que la construcció del pont mòbil entre el moll de Lleida i el moll de Reus va permetre l'eliminació de la pràctica totalitat del trànsit rodat pel Moll de Costa i pel barri del Serrallo, fet que representà un evident salt qualitatiu, especialment per als residents de la zona. Podem dir que en el seu moment aquesta obra va representar un punt d'inflexió, va marcar un abans i un després d'aquesta zona portuària que ens connecta a la resta de la trama urbana de la ciutat.

Al llarg d'aquests anys s'han anat succeint un seguit d'actuacions que han millorat la fesomia del Port i l'última gran intervenció ha estat, sense dubte, la rehabilitació i reforma de l'antic Pòsit de Pescadors del Serrallo, edifici singular i emblemàtic situat al carrer de Trafalgar, lligat a la història del nostre barri mariner i pescador. Aquest nou equipament que consta de restaurant a la planta baixa, d'una sala polivalent al primer pis, que ja coneixem com el Teatret del Serrallo, i una planta superior d'oficines, amplia l'oferta cultural del Port i posa a disposició dels veïns un nou equipament que permetrà programar-hi activitats culturals diverses.

Si fa dos anys el KM 0 va ampliar l'oferta esportiva de la ciutat, habilitant un vial de més de tres quilòmetres de longitud per als vianants, patinadors i ciclistes, ara, amb aquest nou equipament, el Teatret del Serrallo podrà donar cabuda a prop de cent cinquanta persones, màxim aforament permès, i facilitarà programar tot un seguit d'activitats que, sens dubte, enriquiran l'oferta cultural local.

Finalment, no s'aturen aquí els projectes del Port de Tarragona i aquell model de Port-Ciutat que va començar al final de la dècada dels vuitanta, continua i probablement oferirà, conjuntament amb altres administracions, nous atractius culturals que pretenen enriquir el panorama local.

Serveixin també aquestes últimes línies per recordar a totes les persones que al llarg d'aquests anys han intervingut en l'oferta cultural del Port, a tots els que han posat un granet de sorra, des dels creadors i artistes fins a persones anònimes que, amb la seva dedicació i treball, han permès mantenir obertes de bat a bat les portes del Moll de Costa.

En les activitats al Moll de Costa i el Serrallo, l'any 2016, van participar 150.185 persones.

LAS RELACIONES PORT-CIUDAD Y LAS ÚLTIMAS ACTUACIONES

Desde los inicios de los años ochenta del siglo pasado, las relaciones entre el Port y la ciudad de Tarragona se han ido fortaleciendo progresivamente hasta el punto que la primera línea de mar, este espacio comprendido entre el paseo de la Independència y la playa de Miracle que conocemos como la fachada portuaria, se ha convertido en un lugar apreciado y frecuentado por buena parte de la ciudadanía.

Aquellas primeras intervenciones en los antiguos almacenes del Moll de Costa, los conocidos tinglados y refugios, permitieron convertirlos en unos espacios para exposiciones temporales, excepto el Refugio 2 que en 2000 acogió de forma definitiva el actual Museo del Port de Tarragona. Más tarde, las obras de urbanización del barrio mariner del Serrallo y del Moll de Costa, han contribuido a mejorar la imagen del conjunto de la fachada portuaria.

No es menos cierto que la construcción del puente móvil entre el muelle de Lleida y el muelle de Reus permitió la eliminación de la práctica totalidad del tránsito rodado por el Moll de Costa y por el barrio del Serrallo, hecho que representó un evidente salto cualitativo, especialmente para los residentes de la zona. Podemos decir que en su momento esta obra representó un punto de inflexión, marcó un antes y un después de esta zona portuaria que nos conecta al resto de la trama urbana de la ciudad.

A lo largo de estos años se han ido sucediendo una serie de actuaciones que han mejorado la fisionomía del Port y la última gran intervención ha sido, sin duda, la rehabilitación y reforma del antiguo Pósito de Pescadores del Serrallo, edificio singular y emblemático situado en la calle de Trafalgar, ligado a la historia de nuestro barrio mariner y pescador. Este nuevo equipamiento que consta de restaurante a la planta baja, de una sala polivalente al primer piso, que ya conocemos como el Teatret del Serrallo, y una planta superior de oficinas, amplía la oferta cultural del Port y pone a disposición de los vecinos un nuevo equipamiento que permitirá programar actividades culturales diversas.

Si hace dos años el KM 0 amplió la oferta deportiva de la ciudad, habilitando un vial de más de tres kilómetros de longitud peatonal, patinadores y ciclistas, ahora, con este nuevo equipamiento, el Teatret del Serrallo podrá dar cabida a cerca de ciento cincuenta personas, máximo aforo permitido, y facilitará programar toda una serie de actividades que, sin duda, enriquecerán la oferta cultural local.

Finalmente, en los proyectos del Port de Tarragona y desde el modelo de Port-Ciudad que empezó al final de la década de los ochenta, continúa y probablemente ofrecerá, conjuntamente con otras administraciones, nuevos atractivos culturales que pretenden enriquecer el panorama local.

Sirvan también estas últimas líneas para recordar a todas las personas que a lo largo de estos años han intervenido en la oferta cultural del Port, a todos los que han puesto un granito de arena, desde los creadores y artistas hasta personas anónimas que, con su dedicación y trabajo, han permitido mantener abiertas de par en par las puertas del Moll de Costa.

En las actividades en el Moll de Costa y el Serrallo, el año 2016, participaron 150.185 personas.

2 Els nostres espais

Nuestros espacios

MOLL DE COSTA

L'escenari que presenta aquest espai portuari, autèntica avinguda sobre el mar, permet als ciutadans realitzar-hi tota classe d'activitats culturals, socials i esportives, promogudes per entitats de tot tipus i patrocinades pel Port de Tarragona.

MOLL DE COSTA

TINGLADO 1

Aquest espai multifuncional acull tot tipus d'activitats promogudes per entitats de la ciutat, o pel mateix Port de Tarragona en els seus dos vessants: la producció pròpia o bé la gestió d'exposicions de caràcter itinerant realitzades per algun ministeri de l'Estat, la Generalitat de Catalunya o per alguna fundació o entitat de prestigi.

TINGLADO 1

TINGLADO 2

Des del seu inici com a espai urbà, el Tinglado 2 del Moll de Costa s'ha dedicat a les exposicions d'art contemporani i d'avantguarda, que funciona mitjançant invitació efectuada a artistes que es troben en un moment important de maduració i consolidació.

Aquesta activitat, al llarg del seu recorregut, ha merescut diverses mencions i guardons com el Premi Nacional d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya l'any 1990, el Premi de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya l'any 1991, el Premi al millor catàleg de la Primavera fotogràfica de 1992 i el Premi Bonaplata de la Generalitat de Catalunya el 1993. Tots aquests premis han convertit aquesta instal·lació en una de les més importants en aquest tipus de mostres avantguardistes.

TINGLADO 2

TINGLADO 4

Aquest Tinglado és l'altre gran àmbit destinat a grans exposicions. Totes les exposicions han estat visitades per un nombrós públic que ha elogiat tant el tractament que s'ha donat a les exposicions com la diversitat de temes tractats.

TINGLADO 4

REFUGI 1

El Refugi 1 del Moll de Costa és un espai polivalent de més de 2.000 m² que acull tot tipus d'actes culturals, socials i lúdics, on es pot destacar la realització de concerts, congressos, exposicions de gran format i trobades d'associacions culturals i socials del territori.

REFUGI 1

REFUGI 1

REFUGI 2

El Refugi 2 del Moll de Costa és un espai on es troba el Museu del Port. El Museu del Port conserva i difon el patrimoni marítim i portuari, i el posa al servei dels escolars i del públic en general que el visita.

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

REFUGI 2

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

L'Arxiu del Port de Tarragona té com a missió principal custodiar i difondre el patrimoni documental portuari i donar servei a l'administració portuària i als investigadors i públic en general.

Està situat a l'antic edifici d'oficines de la Junta d'Obres del Port de Tarragona al carrer d'Anselm Clavé, número 2, cantonada amb la plaça dels Carros. Es tracta d'una construcció d'estil neoclàssic construïda l'any 1922 seguint les directrius de l'enginyer Francisco G. de Membrillera.

La rehabilitació de la façana de l'edifici (construït l'any 1923) que s'ha dut a terme, així com algunes millores en l'interior de l'edifici, i l'aposta per la senyalització exterior formen part també de l'objectiu d'apropar-nos a la ciutadania i la pretensió que l'Arxiu del Port continuï sent un punt de referència per a les persones interessades a conèixer la història, però també l'actualitat del Port de Tarragona.

ARXIU DEL PORT
DE TARRAGONA

FONS DE L'ARXIU
DEL PORT DE TARRAGONA
AL C/ DEL MAR

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA

L'objectiu del Fons d'Art del Port de Tarragona és conservar, catalogar, promocionar, augmentar i exposar les peces que el formen.

Està situat a l'edifici situat al carrer del Mar, 12. Aquest edifici està principalment utilitzat com a dipòsit del Fons de l'Arxiu del Port de Tarragona, i la planta baixa disposa d'un espai on trobem algunes de les peces del Fons d'Art.

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA AL CARRER DEL MAR

MURAL FOTOGRÀFIC DEL MÈDOL - BARBARA KASTEN

MOLL DE COSTA

El escenario que presenta este espacio portuario, auténtica avenida sobre el mar, permite a los ciudadanos realizar toda clase de actividades culturales, sociales y deportivas, promovidas por entidades de todo tipo y patrocinadas por el Port de Tarragona.

TINGLADO 1

Este espacio multifuncional acoge todo tipo de actividades promovidas por entidades de la ciudad, o por el mismo Port de Tarragona en sus dos vertientes: la producción propia o bien la gestión de exposiciones de carácter itinerante realizadas por algún ministerio del Estado, la Generalidad de Cataluña o por alguna fundación o entidad de prestigio.

TINGLADO 2

Desde su inicio como espacio urbano, el Tinglado 2 del Moll de Costa se ha dedicado a las exposiciones de arte contemporáneo y de vanguardia, que funciona mediante invitación efectuada a artistas que se encuentran en un momento importante de maduración y consolidación.

Esta actividad, a lo largo de su recorrido, ha merecido varias menciones y galardones como el premio Nacional de Artes Plásticas de la Generalidad de Cataluña en 1990, el premio de la Asociación de Críticos de Arte de Cataluña en 1991, el premio al mejor catálogo de la Primavera Fotográfica de 1992 y el premio Bonaplata de la Generalidad de Cataluña el 1993. Todos estos premios han convertido esta instalación en una de las más importantes en este tipo de muestras vanguardistas.

TINGLADO 4

Este Tinglado es el otro gran ámbito destinado a grandes exposiciones. Todas las exposiciones han sido visitadas por un numeroso público que ha elogiado tanto el tratamiento que se ha dado a las exposiciones como la diversidad de temas tratados.

REFUGIO 1

El Refugio 1 del Moll de Costa es un espacio polivalente de más de 2.000 m² que acoge todo tipo de actas culturales, sociales y lúdicos, donde se puede destacar la realización de conciertos, congresos, exposiciones de gran formato y encuentros de asociaciones culturales y sociales del territorio.

REFUGIO 2

El Refugio 2 del Moll de Costa es un espacio donde se encuentra el Museo del Port. El Museo del Port conserva y difunde el patrimonio marítimo y portuario, y lo pone al servicio de los escolares y del público en general que el visita.

ARCHIVO DEL PORT DE TARRAGONA

El Archivo del Port de Tarragona tiene como misión principal custodiar y difundir el patrimonio documental portuario y dar servicio a la administración portuaria y a los investigadores y público en general.

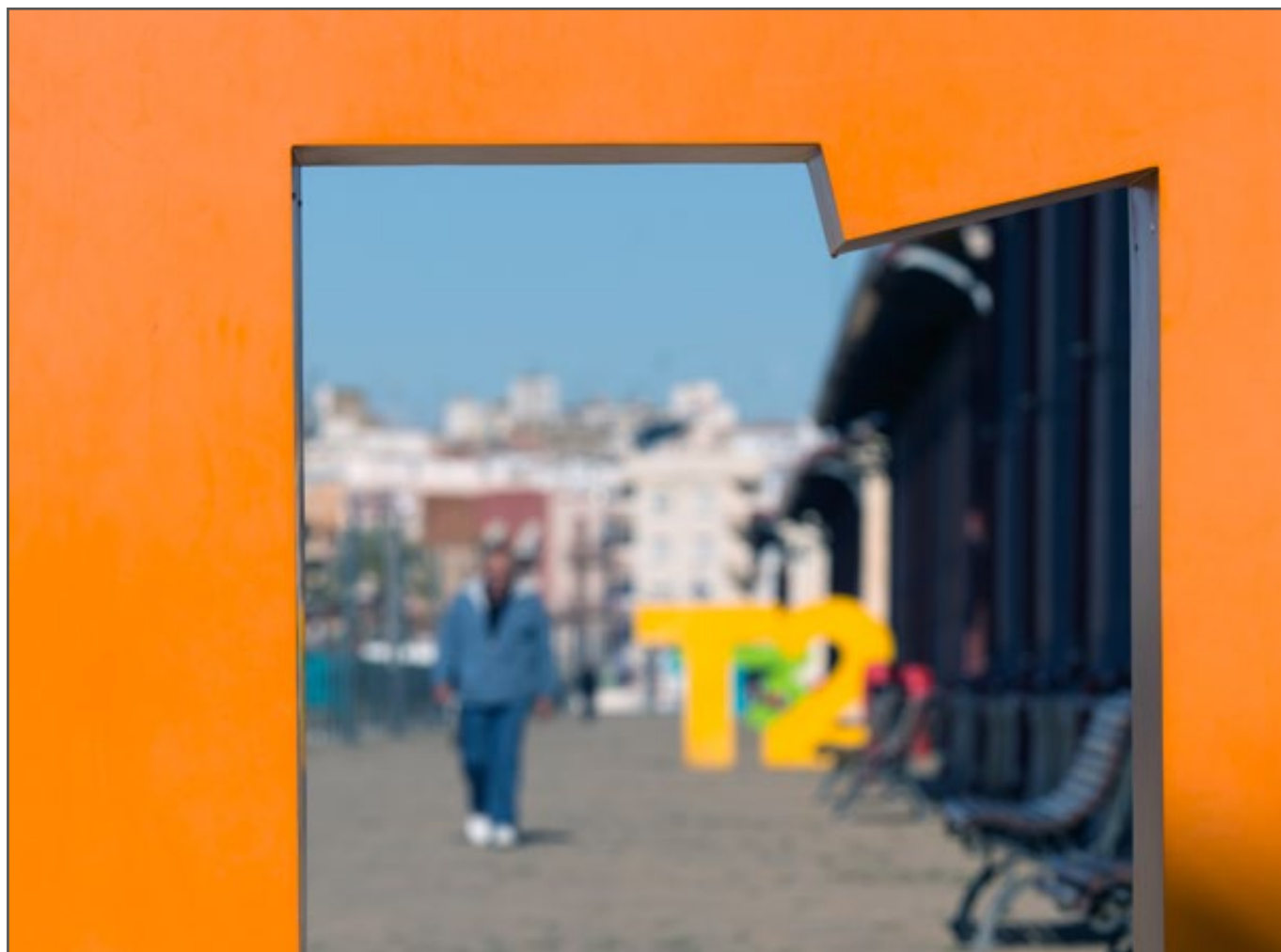
Está situado en el antiguo edificio de oficinas de la Junta de Obras del Puerto de Tarragona a la calle de Anselm Clavé, número 2, esquina con la plaza de los Carros. Se trata de una construcción de estilo neoclásico construida en 1922 siguiendo las directrices del ingeniero Francisco G. de Membrillera.

La rehabilitación de la fachada del edificio (construido en 1923) que se ha llevado a cabo, así como algunas mejoras en el interior del edificio, y la apuesta por la señalización exterior forman parte también del objetivo de acercarnos a la ciudadanía y la pretensión que el Archivo del Port continúe siendo un punto de referencia para las personas interesadas a conocer la historia, pero también la actualidad del Port de Tarragona.

FONDO DE ARTE DEL PORT DE TARRAGONA

El objetivo del Fondo de Arte del Port de Tarragona es conservar, catalogar, promocionar, aumentar y exponer las piezas que lo forman.

Está situado en el edificio situado en la calle del Mar, 12. Este edificio está principalmente utilizado como depósito del Fondo del Archivo del Port de Tarragona, y la planta baja dispone de un espacio donde encontramos algunas de las piezas del Fondo de Arte.

3

Exposicions i Activitats del Moll de Costa

Exposiciones y Actividades del Moll de Costa

EXPOSICIÓ: "DE LA A A LA Z" - ETHEL MARTÍ

TINGLADO 1

Del 29 de gener al 6 de març de 2016

Del principi a la fi; de la A a la Z; de l'alfa a l'omega... Diverses maneres simbòliques per a expressar la referència a una trajectòria unitària i alhora diversa.

Ethel Martí és insòlita, literalment: no és gens freqüent trobar ningú amb una sensibilitat tan peculiar com la que ella té respecte al món, a les persones, a les coses. Món, persones i coses, una tríada en què es fusionen en la seva obra artística a partir d'una percepció esplèndida en què res no hi és considerat ni secundari ni prescindible: l'objecte aparentment insignificant, el petit brot d'una existència qualsevol, un somriure, una reflexió que s'expressa verbalment, un gest enganyosament intranscendent... són captats per la mirada i la intel·ligència d'**Ethel Martí**, i reflectits amb un estil propi irrepetible en un espai, conjuminats amb una interrelació que ens sorprèn; unes quantes ampolles, una butaca o un sofà, una cara, un cos sencer, una porta, un estri, una pedra, els engranatges en desús, els bastons que construeixen una figura esperpèntica, un os, una flor, un llibre... No acabaria mai: tot és part de l'univers artístic d'**Ethel Martí**. Recrea, retorna el valor del que ens pensem que ja no compta; per a ella tot és útil, tot explica, tot comunica. Construeix la seva obra a partir, doncs, d'una semàntica total de la presència. És la capacitat d'**Ethel Martí** de penetració en la significació profunda dels elements, la que l'empeny a saber conferir un sentit per a ella indispensable a cada detall de la vida material de tot.

Hem d'agraciar a l'artista l'aptitud inèdita del renaixement del que superficialment ens sembla rebutjable. La bellesa que cerca **Ethel Martí** es barreja amb el sentiment d'honradesa que la porta a atorgar la dignitat que mereix el simple fet d'existir dels objectes i els éssers humans. L'exposició que presenta al Port de la seva estimada ciutat colpirà tothom qui l'admiri. I ella sap que alguns que la visitin en sortiran escèptics; d'altres atemorits; d'altres interrogant-se sobre la totalitat o la part... Ningú, però, indiferent.

Aquesta mostra va comptar amb 1856 visitants.

**EXPOSICIÓ: "LES ARRELS DEL PRESENT" - COL·LEGI PAU DELCLÒS
TINGLADO 1**
Del 19 de febrer al 6 de març de 2016

Aquesta exposició va comptar amb 728 visites.

EXPOSICIÓ: "QUIXOTS DE PAPER" - ASSOCIACIÓ CATALANA D'EXLIBRISTES

TINGLADO 1

Del 18 de març al 24 d'abril de 2016

L'any 2016 recordem el 400 aniversari de la mort de l'escriptor Miguel de Cervantes Saavedra i, amb motiu d'aquesta efemèride, com a homenatge, record i admiració, organitzem el Fòrum Internacional d'Exlibristes que girarà entorn de la figura de l'escriptor i de la seva obra més afamada, *El Quixot*, representat tants cops en l'art i, especialment, en l'exlibrisme.

A la mostra "**Quixots de paper**", dirigida al públic en general, hem reunit una petita selecció d'edicions d'*El Quijote*, gravats i ex-libris, fent palesa la varietat tècnica, estilística i geogràfica d'aquestes petites obres d'art creades per artistes de diferents països, de tal forma que l'espectador pugui fer-se una idea de la universalitat dels personatges creats per Cervantes i dels ex-libris.

Amb motiu del Fòrum hem dut a terme una edició d'*El Quijote* il·lustrada amb 126 ex-libris dedicats a diferents persones i un número especial de la revista *EX-LIBRIS* amb textos i ex-libris de diferents autors.

Esperem i desitgem que les activitats del Fòrum Internacional d'Exlibristes 2016 serveixin de gaudiment a tots els participants: escriptors, creadors d'ex-libris, col·leccionistes i espectadors. Participant en els diferents actes, retrem un homenatge d'admiració i afecte al més gran escriptor en espanyol, Miguel de Cervantes Saavedra.

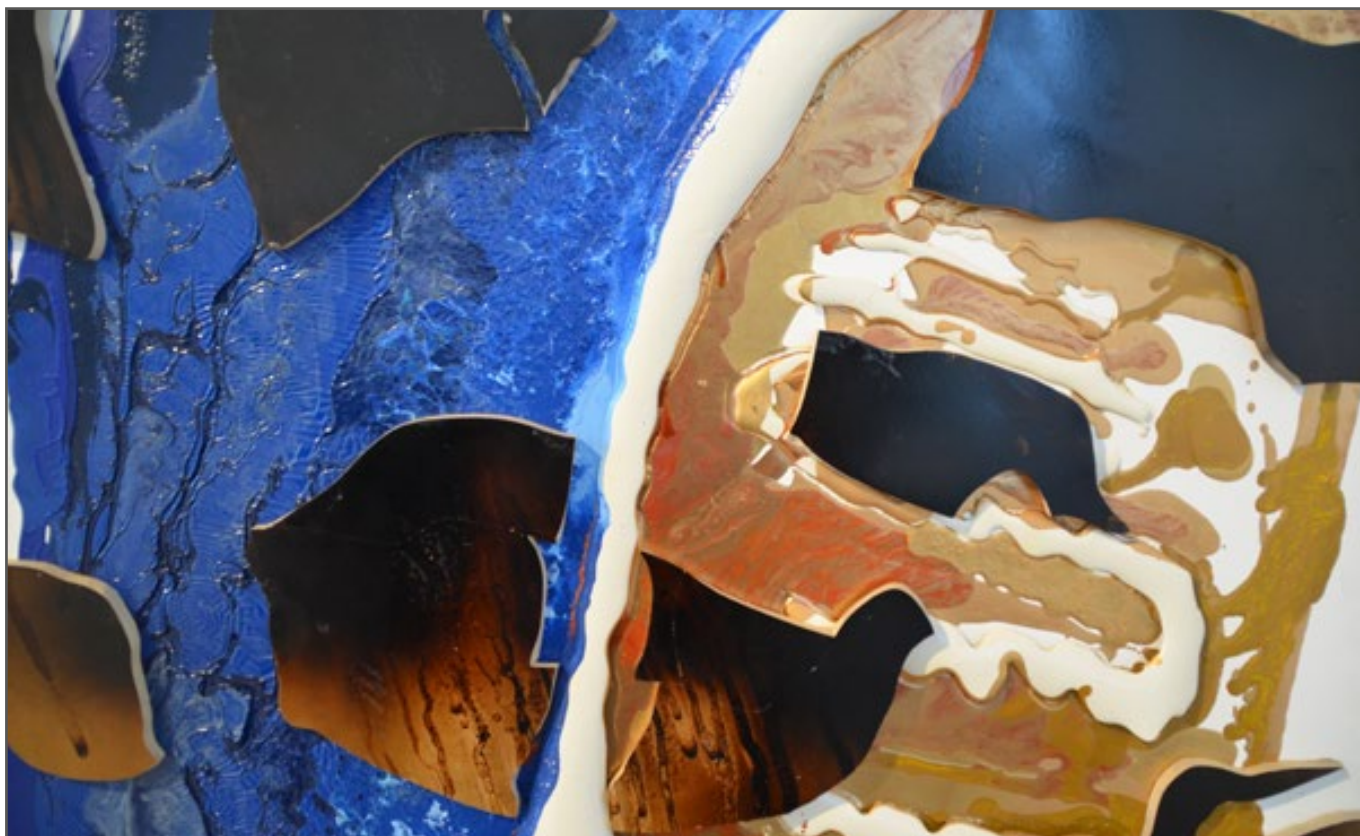

Aquesta exposició va comptar amb 1993 visites.

EXPOSICIÓ: "VIATJAR ÉS REGRESSAR" - NEWART GALLERY

TINGLADO 1

Del 12 de maig al 26 de juny de 2016

Com una espurna imaginativa de renovació i optimisme, ideem nous eixos i escenaris culturals en temps canviants. Trenta artistes nacionals i internacionals s'uneixen per a aquesta exposició col·lectiva: **"Viatjar és regressar"**, i plasmen en cadascuna de les seves obres, art i sensibilitat.

Newart Gallery crea un nou concepte de galeria artística, i ofereix art contemporani, informació i difusió de les diferents disciplines dels artistes: consagrats i emergents. Al mateix temps, creu en una conversió del concepte clàssic de galeria, en un gestor cultural dinàmic, del col·leccionisme, i promou una nova forma de mirar i d'entendre l'art i la seva creació.

Aquesta exposició va comptar amb 1661 visites.

EXPOSICIÓ: "DAVANT DELS MIRALLS" - NEWART GALLERY TINGLADO 1

Del 7 de juliol al 28 d'agost de 2016

Com una espurna imaginativa de renovació i optimisme, ideem nous eixos i escenaris culturals en temps canviants. Catorze artistes nacionals i internacionals s'uneixen per a aquesta exposició col·lectiva: **"Davant dels miralls"**, i plasmen en les seves obres corrents de Realisme, Surrealisme i Hiperrealisme.

Newart Gallery crea un nou concepte de galeria artística, i ofereix art contemporani, informació i difusió de les diferents disciplines dels artistes: consagrats i emergents. Al mateix temps, creu en una conversió del concepte clàssic de galeria, en un gestor cultural dinàmic, del col·leccionisme, i promou una nova forma de mirar i d'entendre l'art i la seva creació.

Aquesta exposició va comptar amb 969 visites.

EXPOSICIÓ: "ALMAR" - DAVID CALLAU

TINGLADO 1

Del 10 de setembre al 12 d'octubre de 2016

La tornada als orígens pictòrics. El redescobriment d'un blau que mai desapareix de la trajectòria artística. El retrobament de materials per l'experimentació de nous formats i noves creacions gairebé escultòriques. La inspiració del mar en tota la seva esplendor. És el fil conductor. I les xarxes imaginàries del meu estudi interior són les que deixen al descobert un nou món aquàtic.

Els colors del Mediterrani, de l'Atlàntic i l'oceà Índic de terres tailandeses forma part de l'original forma de transmetre les noves textures als bastidors d'aquesta nova col·lecció.

De les terres de casa a prop de Cambrils i Tarragona. Agafo com a font d'inspiració les solituds dels velers que des de l'horitzó comuniquen a l'espectador la tranquil·litat i el repòs de la ment.

La força dels materials empleats i el seu tractament dialoguen entre la fusta, els policarbonats, els teixits i els vidres.

"ALMAR" és el record persistent d'una gran persona. Que sé que a hores d'ara navega entre la llum i la calma. I el seu vestit és ple d'onades blanques i espurnes de lluentons.

"ALMAR" són dos anys de creació en un silenci retrobat amb mi mateix.

Aquesta exposició va comptar amb 2480 visites.

**EXPOSICIÓ: "COSTURES A FLOR DE PELL" - VIURE AMB CÀNCER DE MAMA - KOEN SUIDGEEST
TINGLADO 1**

Del 24 de novembre a l'11 de desembre de 2016

De tots els projectes que he dut a terme en la meua carrera professional **"Costures a flor de pell"** és un dels que prefereixo.

Fer les fotos va ser una experiència màgica, sobretot per la predisposició i el coratge de les models. Era el primer cop, per a totes elles, que es despullaven davant d'una càmera. El meu paper consistia a apropar-me, infondre seguretat i fer una foto que reflectís la seva personalitat o estat d'ànim. Em sorprenia cada cop que aconseguíem generar tanta confiança en tan poc temps. I m'impresionava sempre la generositat de tantes dones per una causa que, d'una manera o altra, és present a totes les famílies.

"Costures a flor de pell" ha estat possible gràcies al suport incondicional de més de 200 dones voluntàries envers les quals em sento enormement compromès. Hem arribat fins aquí gràcies a cada una d'elles. A totes, la meua eterna gratitud.

Aquesta exposició va comptar amb 510 visites.

EXPOSICIÓ: "GRAFFITIPOP" - ANTONIO DE FELIPE - (Organitza: Fons d'Art del Port de Tarragona) TINGLADO 1

Del 21 de desembre de 2016 al 26 de febrer de 2017

Antonio de Felipe torna al Port de Tarragona amb una exposició que contrasta radicalment amb tota la seva anterior producció i convida a viure una aventura multisensorial pop d'estil molt urbà amb el *graffiti* com a autèntic protagonista.

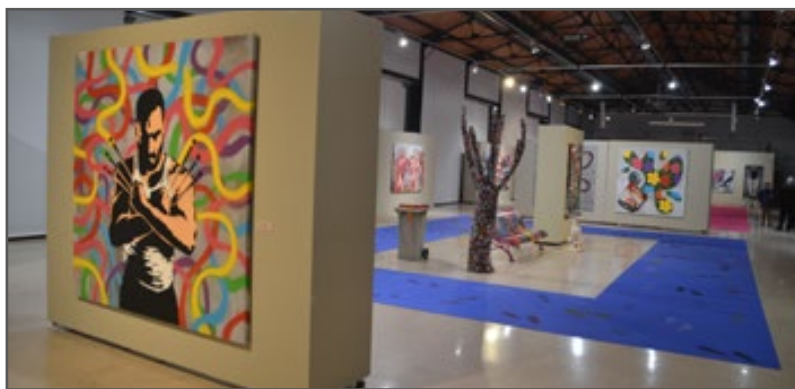
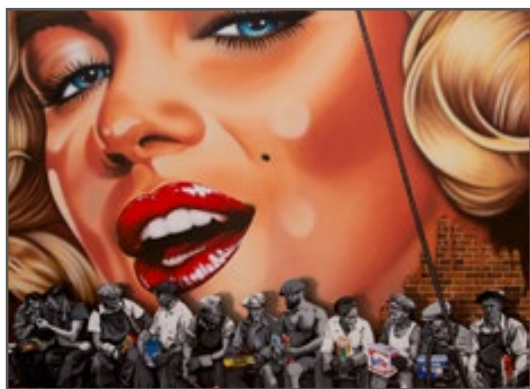
L'artista pop espanyol més reconegut a escala internacional s'enfronta a l'exposició més emocional i excessiva amb el *graffiti* com a *leitmotiv*. Una exposició que converteix el Tinglado 1 del Moll de Costa del Port de Tarragona en una experiència única. El mateix Antonio de Felipe afirma: "Es tracta d'una mostra tan multidisciplinària com qualsevol de les anteriors però amb la qual el visitant interactuarà més que mai amb la meua obra".

El repte consisteix a crear un autèntic acting on les parets prenen forma humana, on la pintura i l'escultura es fonen en una sola disciplina.

ANTONIO DE FELIPE: UN ARTISTA POP I UN HOME DE MÓN

Amb la iconografia pop en bona part de la seva obra i la presència a l'escena pública com a *modus operandi*, Antonio de Felipe ha signat obres que s'han exposat en centres d'art nacionals com el Reina Sofia de Madrid, el Museu Picasso de Barcelona o l'IVAM de València; així com en centres de referència internacionals com les galeries Levy a Hamburg, Terminus a Munic o Andipa a Londres.

En el nostre imaginari col·lectiu romanen algunes de les seves més reconegudes obres entre les quals no podem deixar d'esmentar la seva visió peculiar i iconoclasta de les icones Audrey Hepburn i Marilyn Monroe, les portades de discos històrics de grups que l'artista valencià va reinventar i, per descomptat, la seva sèrie "Vaques", un dels seus treballs més interactius que va aconseguir una gran repercussió pública. Sense oblidar, per descomptat, el famós quadre

de la Cibeles que va desaparèixer de les oficines municipals...

Obres que sempre arriben al doble estatus de peça de col·leccionista i missatge publicitari a la mateixa vegada. Un doble vessant del qual sempre ha begut l'autor i que li ha fet, com ja els va passar a altres artistes com Warhol o Basquiat, internacionalment conegut.

Aquesta exposició va comptar amb 2840 visites.

EXPOSICIÓ: "JOSEFA TOLRÀ. MEDIUM I ARTISTA" - FUNDACIÓ JOSEFA TOLRÀ
(Organitza: Fons d'Art del Port de Tarragona)

TINGLADO 2

Del 6 de maig al 24 de juliol de 2016

Josefa Tolrà, mèdium i artista (Cabriels, Barcelona, 1880-1959)

Josefa Tolrà és una artista autodidacta que comença a dibuixar i escriure quan té 60 anys. Ho fa sense desig de notorietat i lluny del món acadèmic, com a resultat de les seves experiències de mèdium. Una dona d'origen humil, que s'inicia en la creació gràfica per a sanar la tristesa de la mort de dos fills. Brodar, dibuixar i escriure esdevé per a ella un antídote contra la depressió i l'abisme de la bogeria, una experiència que li permet reconduir el seu destí viatjant amb els "éssers de llum" que li dicten els missatges i que ella transcriu i dibuixa com a "modesta mediadora mecànica".

Josefa Tolrà, Pepeta per a la família, veu l'aura de les persones i actua com a sanadora. En els moments de trànsit pot parlar sobre filosofia, art o ciència. Quan dibuixa fa emergir personatges i éssers d'intensa mirada, amb ulls que ens miren sense veure. Josefa dibuixa igual que broda, puntada a puntada fins a aconseguir les espirals de colors. Els brodats, dibuixos i textos són el llegat de la seva espiritualitat, part d'un món que germina en les visions de l'energia còsmica, les forces fluídiques i el pensament espiritista.

Entre 1941 i 1959, va dibuixar sense descans, aprofitant les nits d'insomni. Ens ha deixat un centenar de dibuixos, llibretes plenes de textos i il·lustracions i mantons brodats amb exquisida tècnica ornamental. És una dona humil, sense estudis, que creu en el "Bon Jesús" i es comunica amb l'esperit de mossèn Jacint Verdaguer. Els artistes del grup magicista Dau al Set la visitaren a Cabriels, el poeta Joan Brossa l'admirava.

En aquesta exposició a Tarragona es reuneix una part molt important del seu treball i es presenten diverses obres inèdites, com el magnífic dibuix de Las Hadas. Sempre deia que "només quan dibuixo em sento en pau", la seva creativitat neix de la fortalesa d'una reencarnació en vida. Actualment, la seva obra forma part de tres museus internacionals d'art contemporani i una col·lecció de dibuixos s'integrarà al fons del Museu del Prado a Madrid. Nosaltres tenim la sort de poder gaudir en directe la seva creativitat i compartir, en la distància més curta, un gran viatge astral.

Aquesta exposició va comptar amb 1761 visites.

**EXPOSICIÓ: "X-VILLE" - JORDI COLOMER - TELER DE LLUM
TINGLADO 2
Del 28 de juliol al 31 d'agost de 2016**

"X-Ville" és una coproducció de la Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya, Arts Santa Mònica - Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, LOOP Barcelona, Jardins-Fabriques (Annecy), CO producciones (Barcelona-París), Fondazione Sandretto Re Rebaudengo (Torí)."

Jordi Colomer és el guanyador de la Primera Edició del Premi de Videocreació impulsat per la Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya, l'Arts Santa Mònica i LOOP Barcelona.

«La nostra època és una època d'utopies. N'hi ha moltes: l'americana way of life, el comunisme, els drets humans...» Amb els textos de Yona Friedman (Utopies Réalisables, 1974) com a guia, **Jordi Colomer** ens introdueix en una ciutat X, una ciutat imaginada on poder repensar l'organització actual del temps i la vida. Ho fa per primera vegada mitjançant el format d'assaig filmic, si bé la seva trajectòria sempre ha estat marcada per la presència de la qüestió urbana, l'emancipació ciutadana i la idea d'utopia (Las ciudades, 2002; Anarchitekton, 2002-2004; No Future, 2006; L'Avenir, 2011). **"X-Ville"** ha estat realitzat amb la col·laboració d'un grup d'estudiants i la participació dels habitants de la ciutat d'Annecy, en un procés de producció que transcendeix la lògica de la representació i que ha fet possible construir una experiència col·lectiva real.

Aquesta exposició va comptar amb 608 visites.

**EXPOSICIÓ: "BANDERES AL VENT" - ÀLVAR CALVET - TELER DE LLUM
TINGLADO 2
Del 8 de setembre al 2 d'octubre de 2016**

El projecte de l'artista **Àlvar Calvet** "**Banderes al vent**" arriba a la seva darrera fase amb aquesta l'exposició que és el compendi de tot el treball dut a terme al llarg de l'any, tant al carrer, com va ser al mes de juny amb la instal·lació de banderes en dos monuments de la ciutat, així com per la reflexió duta a terme pel mateix artista, col·laboradors, etc., a l'entorn "no només del valor dels monuments, les banderes en si, sinó també pel que fa a la simbologia i funcionalitat del tèxtil en si", segons apunta **Calvet**.

Aquesta exposició va comptar amb 1130 visitants.

EXPOSICIÓ: "TALENT LATENT" - FESTIVAL INTERNACIONAL DE FOTOGRAFIA - SCAN TINGLADO 2

Del 19 d'octubre de 2016 al 8 de gener de 2017

"Talent Latent" 2016 mostra l'obra de deu autors i autores que representen alguns dels valors més emergents de la creació fotogràfica contemporània internacional. Després d'haver revisat els treballs de centenars d'artistes, aquests deu fotògrafs i fotògrafes escollits ens ofereixen una interessant panoràmica d'algunes de les principals línies estilístiques i àmbits temàtics pels quals es mou aquesta creació contemporània. Des de diferents bandes del món, una desena d'autors i autores han realitzat una projectes amb un segell personal i d'autoria molt marcat. Uns projectes que, sens dubte, mereixen ser presentats i defensats per **SCAN Tarragona 2016**, un festival que té la idea principal de dignificar i promoure la fotografia d'autors i autores novells, internacionals i de qualitat.

Com és lògic, la selecció que els presentem no pretén ser una síntesi ideal de la fotografia contemporània. Intentar fer una cosa així seria tant absurd com impossible. Per tant, només desitgem convidar-los a res més (ni res menys) que gaudir de l'estimulant aportació a la fotografia actual que, sense dubte, els nostres deu creadors i creadores han efectuat amb aquests excel·lents projectes. Podran trobar el valor de **"Talent Latent" 2016** en la diversitat de temàtiques tractades als diferents projectes i en la varietat de plantejaments i aproximacions al mitjà fotogràfic que han realitzat cadascun d'aquests autors i autores. Ja sabem que classificar la fotografia actual d'una manera molt esquemàtica pot ser una idea obsoleta, però, a tall estrictament informatiu, els indiquem que a la nostra exposició hi podran veure fotografia de reportatge (clàssic i contemporani), fotografia documental no intervinguda, fotografia escenificada o construïda, retrat, autoretrat, paisatge, diari personal, fotografia íntima, de denúncia, etc.

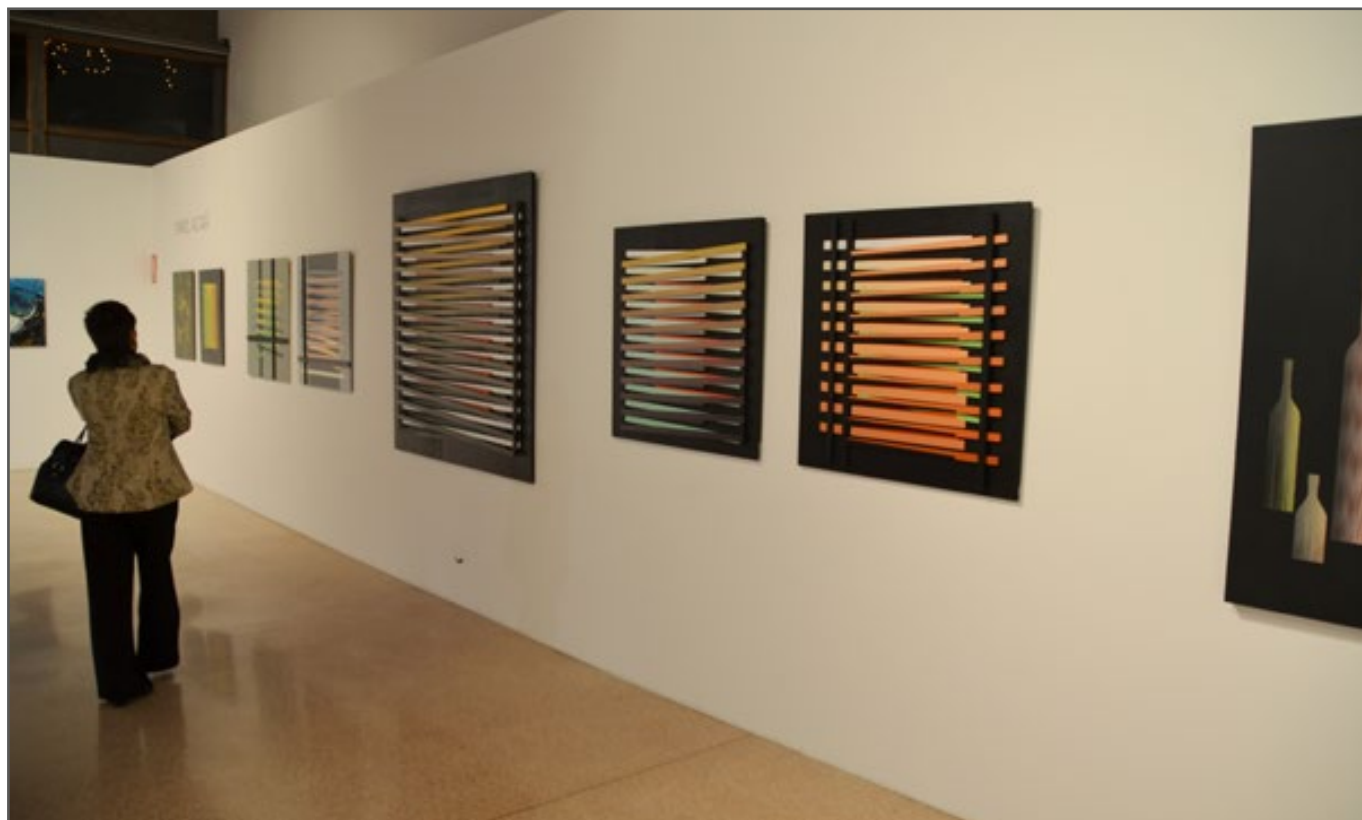
Aquesta exposició va comptar amb 3931 visitants.

EXPOSICIÓ: "QUARTET PICTÒRIC" - MANUEL ALCALÁ - ARTUR DUCH - RAMÓN GASCH - FRANCESC SILLUÉ TINGLADO 4

Del 18 de desembre de 2015 al 17 de gener de 2016

A diferència d'un quartet de corda, en un quartet pictòric cada un dels components pot interpretar la seva obra de forma diferent, però no per això la simfonia deixa de ser agradable i harmoniosa. Aquest és el cas de l'exposició que presentem aquí, on quatre artistes de plantejaments estilístics ben diversos, són capaços d'interpretar un conjunt vital i atractiu.

Tenim en primer lloc en **Manuel Alcalá**, amb un estil propi, que fins i tot ens atreviríem a definir com a únic. **Alcalá**, artista de casa, solvent i reconegut, ens sorprèn un cop més amb el seu traç precís, l'equilibri de les seves formes, l'originalitat dels seus conceptes i l'harmonia dels colors, que sona com el millor dels violoncel·ls.

Podem gaudir també del treball de l'**Artur Duch**, artista abastament admirat que ha portat la seva obra, de tècnica indiscutible, arreu del món. La seva capacitat per donar moviment a les formes, aconseguir imatges d'un atractiu plàstic fascinant i combinar els colors amb mestria, ens recorden el so dels millors violins.

Ramón Gasch, el tercer membre d'aquest quartet, és un artista nouvingut al nostre centre. Segons diu, la seva relació amb el color és obsessiva. Per això procura abastar molts estils, tots ells impregnats de color, per trobar entre tots els sons dels seus quadres, la millor de les simfonies.

El quart artista, en **Francesc Sillué** té la creativitat a flor de pell. Amb un traç segur i un color vital i lluminós, defineix els espais naturals i les formes humanes amb una gran sensibilitat. La seva obra precisa i preciosa, que ha estat objecte d'exposicions arreu, es mou per la tela, com una suau música de corda.

Perfecció, imaginació, varietat i creativitat són quatre conceptes que tant es poden donar en la música com en la pintura. Gaudim doncs d'una simfonia visual de la mà d'aquest quartet pictòric.

Aquesta exposició va comptar amb 1340 visitants.

EXPOSICIÓ: "REMANT AL NÀUTIC EN B/N" - MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

TINGLADO 4

Del 4 de març al 29 de maig de 2016

L'esport més tradicional del Nàutic ha estat el rem

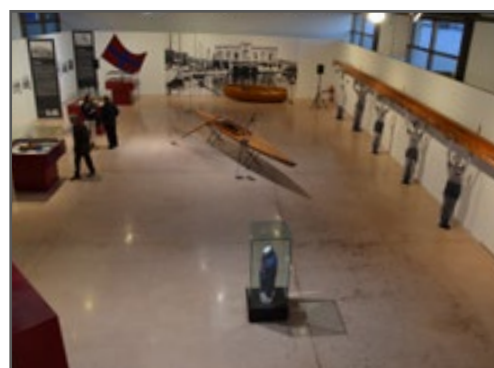

L'any 1878 es constituí el Club dels Xiflats, joves que es divertien remant com si fossin pescadors

El Museu del Port de Tarragona ha plantejat aquesta exposició en tres àmbits: el rem, el Nàutic i les competicions, on els visitants es retrobaran amb part de la història d'un Club que es vincula a la vida social de la ciutat i és protagonista de molts dels moments familiars en ser escollit per a celebracions particulars sense detriment de l'activitat esportiva, l'essència de la seva existència.

L'any 1885 se celebra la primera regata a vela i també a rem amb les barques del bou en honor de santa Tecla per tal d'agrair l'acabament de l'epidèmia de còlera a la ciutat. Molts tarragonins presencien aquesta primera festa pública organitzada pel Club dels Xiflats que durant força anys competiran en honor de la patrona local.

Les embarcacions emprades eren els esquifs i els canoés on el tripulant utilitzava dos remes per a impulsar-se. Els iols i outriggers

incorporaven de 2 a 8 tripulants, segons modalitats, amb un rem cadascun. Els bancs mòbils permetien emprar la força del cos, cames i braços per propulsar l'embarcació. Els remers asseguts d'esquena a proa, excepte el timoner que donava instruccions i guiava el timó. El marca, davant seu, marcava el ritme.

De les regates pròpies del Club es passà a les competicions de Lligueta de Rem entre clubs provincials, als Campionats de Catalunya, Espanya, Ibèrics i Europa i s'assoleixen èxits de manera individual com a Club Nàutic i també com a selecció. L'any 1955 participaren, en els II Jocs Mediterranis celebrats a Barcelona on obtingueren la medalla de bronze.

Aquesta exposició va comptar amb 2303 visitants.

EXPOSICIÓ: "MEMÒRIES DE ROMANES" - CIÓ BONCOMPTE - RAMÓN EGOSKOZABAL
TINGLADO 4

Del 9 de juny al 17 de juliol de 2016

L'exposició **"Memòries Romanes"** sorgeix de les passejades conjuntes de dos artistes per Tarragona a la recerca del passat romà de la ciutat.

Els diferents records conservats donaran lloc a dues versions d'aquesta mostra:

Les Memòries de la pedra de **Ramón Egoskozabal** (també arquitecte)

i les Memòries de Venus de **Ciό Boncompте** (també historiadora de l'art)

Aquesta exposició va comptar amb 1967 visitants.

EXPOSICIÓ: "A L'ENTORN DE LA MIRADA" - ALBERT OLIVÉ

TINGLADO 4

Del 28 de juliol al 28 d'agost de 2016

La mostra ens presenta imatges de diferents àmbits de la vida quotidiana des d'un punt de vista d'observador de la realitat, tot cercant que la imatge no sigui tan sols una il·lustració del text periodístic, sinó que per ella mateixa sigui ja la descripció de la notícia.

L'objectiu de la mostra té un doble vessant: d'una banda es tracta de valorar la feina d'una professió a cavall entre l'actualitat, la tècnica i l'art. D'altra banda, valorar la fotografia per ella mateixa, com a expressió d'un discurs col·lectiu, des d'un punt de vista molt personal.

La mostra es presenta en una sèrie de seccions d'imatges que corresponen, a les seccions d'un diari: política, societat, cultura, esports, gent – estranyes parelles.

El fotògraf: ALBERT OLIVÉ I BOIX

Les imatges del fotoperiodisme són més que imatges. **Albert Olivé** ha aconseguit capturar no només episodis històrics sinó també les emocions que hi ha darrere d'elles. L'**Albert** va començar els seus treballs en l'àmbit professional en l'any 1979 pel diari *Avui* i després per al *Noticiero Universal* on després de tres anys va passar a formar part de l'equip de *Catalunya Sud* de la ciutat de Tarragona. Després, l'experiència forjada durant aquest període li va donar la solidesa necessària perquè l'Agència EFE li obrís les portes i en endavant, van ser moltes les portades i els esdeveniments que es van il·lustrar amb les seves fotografies. Artistes, polítics i destacades personalitats que han marcat un abans i un després per a Barcelona i la resta de Catalunya han estat capturades per la seva càmera, però les seves imatges destaquen en l'àmbit de l'esport en el qual és, sens dubte, un referent.

La raó que mou a un fotògraf a decidir-se dedicar al fotoperiodisme és un segell de compromís amb la realitat que l'envolta. Per l'**Albert Olivé**, la inquietud social en els temps de la transició cap a la democràcia naixent, juntament amb els moviments socials de llavors van ser determinants per prendre la decisió. Era impossible mantenir-se al marge dels esdeveniments, hi va haver moments en què el règim transitori encara tenia por, la gent sortia al carrer, hi havia moltes vagues, atemptats, malestar social i la llibertat d'expressió s'apoderava lentament dels carrers. Va ser en aquest context que aquest compromís es va fer manifest amb la decisió de prendre part activa dels canvis i posar la seva mirada i la càmera com a testimonis al servei d'aquella nova llibertat d'expressió.

Aquesta exposició va comptar amb 1714 visites.

EXPOSICIÓ: "A LA RECERCA DEL DIAPASÓ" - À. G. LLÀCER
TINGLADO 4
De l'1 de setembre al 9 d'octubre de 2016

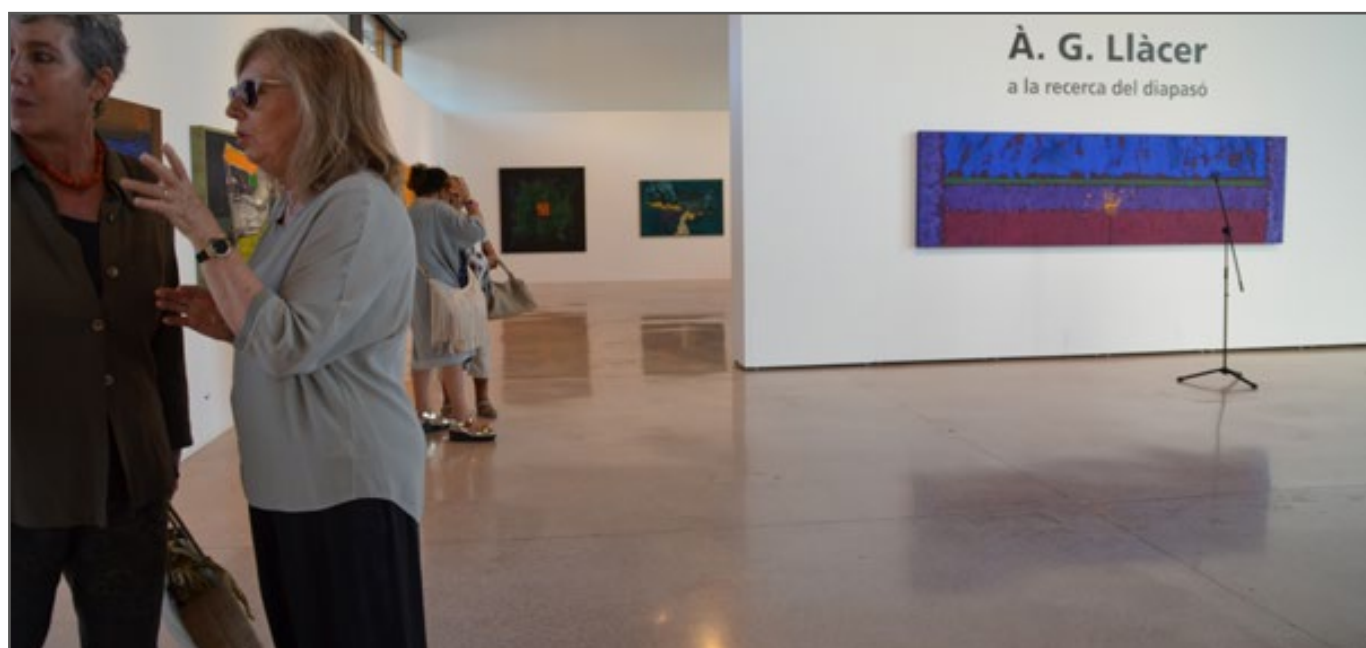
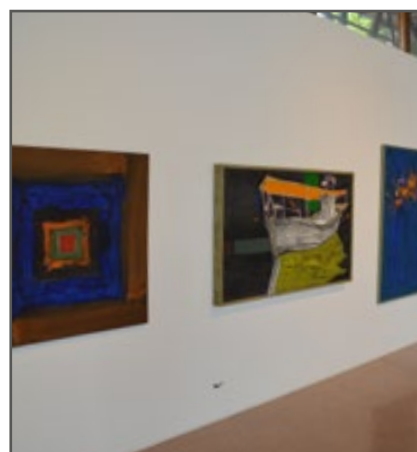
La feina amb el color és possiblement la dificultat més gran a la que em puc enfrontar com a pintor. Intentar una harmonia que alhora esdevingui expressiva resulta d'allò més exigent. Però és una lluita que paga la pena; et fa créixer.

Després d'estructurar una tela amb una intenció de composició, de dibuix (més fet o més desfet), de clars i obscurs, etc., en el moment d'endinsar-me en el **COLOR** és quan veritablement apareix el repte que tan viu em fa sentir. És com estar en un estat de consciència polièdric, com miralls que es reflecteixen entre ells. Tot té a veure amb tot. És un laberint, una confusió en la qual costa trobar el punt de vibració justa: el **DIAPASÓ**.

Al llarg dels anys de recerques plàstiques m'he trobat amb la figuració i amb l'abstracció. Ambdós camins em semblen prenyats de possibilitats, però mai he exposat juntes aquestes alternatives.

En aquesta ocasió m'agradaria ajuntar-les, a veure què passa.

Tinc la impressió que malgrat que se suposa que són universos expressius molt diversos, tenen més en comú del que pot semblar. Trobem-ho junts!

Aquesta exposició va comptar amb 1401 visites.

EXPOSICIÓ: "ÀFRICA: EL PARLAR DEL TAMBOR" - ISAÍAS MENA SÁNCHEZ
TINGLADO 4

Del 18 d'octubre de 2016 al 8 de gener de 2017

L'autor de l'exposició **"Àfrica: el parlar del tambor"** és **Isaías Mena**, psicòleg i fotògraf tarragoní, de 27 anys.

Aquesta exposició neix arran d'una estada de voluntariat a Nakuru, Kenya, realitzada amb l'ONG Viajes Solidarios Tumaini i la col·laboració de l'ONG International Humanity Foundation. A l'estiu del 2015, l'**Isaías Mena** i la seva parella van conviure en un centre als afores de la ciutat. Durant tres setmanes van estar en companyia de 65 nens i nenes de l'ètnia pokot. Aquesta exposició és un homenatge a tots ells i la seva terra: des de la rebuda dels voluntaris amb balls i alegria, passant per la por dels petits infants de Nakuru que mai havien vist a un home blanc, fins a la bellesa de la fauna i paisatge d'aquestes terres africanes. Terres on el tambor de la vida és present en cada racó, en cada gest... i es fa, cada cop, més fort amb cada mirada.

Vine, els tambors sonen i Àfrica et vol veure.

Aquesta exposició va comptar amb 1553 visites.

EXPOSICIÓ: "ESPLAY. LLEURE EDUCATIU EN FAMÍLIA" - SMARTPLAY - TOTCLICKS
REFUGI 1
20 i 21 de febrer de 2016

Deu diorames de gran format configuraran una exposició inèdita a la ciutat de Tarragona, amb temàtiques ben diverses i títols tant inspiradors per a la imaginació com:

Pirates al Carib - Egipte, la terra dels Déus - Legions de Roma - Rallye Catalunya - Tarracosaures
Expedició a l'Àfrica - Fets i gent de Catalunya - El Circ - Fàbrica d'il·lusió al Cercle Polar - Ciutat Click

Aquesta exposició es complementarà amb una fira de col·leccionisme per als aficionats d'aquesta marca universal, on el públic assistent hi podrà adquirir des de peces ja descatalogades fins a les últimes novetats de la factoria **Playmobil**.

Els visitants també podran fer-se una *selfie* al *photocall* amb 12 figures **Playmobil** gegants, una galeria molt difícil de trobar per la quantitat i la diversitat de personatges que s'exposaran.

Aquesta exposició va comptar amb 4600 visites.

EXPOSICIÓ: "TITANIC: THE RECONSTRUCTION" - FUNDACIÓ TITANIC

REFUGI 1

Del 12 d'abril al 22 de maig de 2016

La primera escala d'aquesta exposició de la maqueta del **Titànic** va ser al Port de Tarragona, posteriorment viatjarà a Barcelona, Bilbao, Madrid, Londres, París, Milà, Roma, Mèxic DF, Bogotà i Nova York.

La reproducció del **Titànic** recrea la sortida de l'embarcació des del moll de Southampton, el 10 d'abril de 1912, en un conjunt a escala 1:30, de 12 metres de llargada, 4,5 d'amplada i 3 metres d'altura. La maqueta inclou més de 6.000 punts de llum i gairebé 400 personatges, entre tripulació i passatgers.

A més de la reconstrucció del vaixell i del port, l'exposició inclou reproduccions, a mida real, de les zones més importants del **Titànic**, com ara la sala de correus, la Cabina Marconi, les cabines de primera classe, la bodega on es transportaven les obres d'art i la zona on viatjaven els automòbils, espais on els visitants poden admirar el cotxe original Brush 1909, denominat «el cotxe del Titànic» (que havia de navegar en el vaixell per a ser presentat a Europa).

Aquesta exposició va comptar amb 36000 visites.

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

CAVALCADA DE REIS

MARATÓ COSTA DAURADA

III PREMI DE NARRATIVA CURTA

ROMERÍA DEL ROCÍO

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

SOPAR DEL TELÈFON DE L'AMISTAT

PREGÓ DE SANT PERE

HAVANERES AL SERRALLO

INAUGURACIÓ DEL TEATRET DEL SERRALLO

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

TRIATLÓ PORT DE TARRAGONA

CURSA CONTRA EL CÀNCER DE MAMA

33è CAMPIONAT ORNITOLÒGIC

LA MARATÓ DE TV3

4

Fons d'Art del Port de Tarragona

Fondo de Arte del Port de Tarragona

El mes de juny de l'any 1986 va ser quan es va obrir el Moll de Costa a la ciutat de Tarragona. Per fer-ho possible, es van haver de rehabilitar els antics tinglados d'aquest moll i es van destinar, principalment, a activitats culturals, socials i d'esbarjo. També es van fer obres d'urbanització del Moll de Costa i, amb els anys, s'hi va anar afegint també els magatzems que anomenem refugis.

A partir de l'any 1988, al Tinglado 2 del Moll de Costa, es van iniciar una sèrie d'exposicions amb una línia molt clara i trencadora, que ha fet que el Port de Tarragona i la nostra ciutat fossin, per aquest motiu, coneguts i reconeguts arreu. Els treballs que s'hi han mostrat han estat sempre referents de l'art contemporani amb marcades línies conceptuals. De fet, va ser amb la primera exposició col·lectiva, "Culminació d'un entorn", quan el Fons d'Art del Port de Tarragona va començar a caminar, amb la donació de la peça La distància més curta de l'artista Perejaume.

Aquests darrers anys, el Port de Tarragona, mitjançant el Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT), ha anat gestionant aquests espais, dotant-los d'una intensa activitat cultural i social que ha merescut el reconeixement del públic i de la crítica.

Durant aquests anys, molts artistes han fet donació d'obres i treballs que, dia a dia, engrandeixen aquest fons, i actualment el fons està integrat per una vuitantena de peces. Cal subratllar que s'hi troben representades diverses disciplines: escultura, fotografia, gravat, etc., però sobretot en destaca la pintura. Diversos són també els estils que la conformen, tan figuratius com els que podem considerar dins l'abstracció lírica o geomètrica.

La intenció del Port de Tarragona sempre ha estat fer pedagogia i apropar la cultura i l'art al públic.

Al llarg d'aquest exercici s'ha treballat en la catalogació, classificació i conservació de totes les peces que formen part del Fons. També s'ha fet una sessió fotogràfica de cada una de les peces que faltaven per catalogar.

Relació de les obres que els artistes han cedit enguany per al Fons d'Art del Port de Tarragona:

Ánforas

Ramón Egoscózábal

Mixta sobre tel (acrílics, pasta de guix, tintes, esprais,
fixadors...)
90 x 30 cm
2016

La Venus primitiva (neix del mar!)

Conxita Boncompte Coll

Tècnica mixta
25 x 25 cm (La Venus primitiva.)
2016

FEM VISIBLE EL FONS D'ART DEL PORT

Per tal de fer visible el nostre Fons d'Art, s'ha creat un nou format expositiu al vestíbul de l'edifici del Port de Tarragona (passeig de l'Escullera, s/n) i que es pot visitar en hores d'oficina.

Trimestralment es van canviant les obres exposades amb la finalitat de donar a conèixer a poc a poc la nostra col·lecció.

Temporada primavera 2016

Ram Giner

Temporada primavera 2016

David Beniliam

Temporada estiu 2016
Tito Figueras

Temporada estiu 2016
Ramón Egoscózábal

Temporada tardor 2016
Ana Jiménez

Temporada hivern 2016
À. G. Llàcer

El mes de junio del año 1986 fue cuando se abrió el Moll de Costa a la ciudad de Tarragona. Para que fuera posible se tuvieron que rehabilitar los antiguos tinglados de este muelle, destinándolos principalmente a actividades culturales, sociales y de recreo. También se hicieron obras de urbanización del Moll de Costa y con los años se fueron añadiendo también los almacenes que denominamos refugios.

A partir del año 1988, en el Tinglado 2 del Moll de Costa, se iniciaron una serie de exposiciones con una línea muy clara y rompedora, que han hecho que el Port de Tarragona y nuestra ciudad fueran, por este motivo, conocidos y reconocidos en todo el mundo. Los trabajos que se han mostrado han sido siempre referentes del arte contemporáneo con marcadas líneas conceptuales. De hecho, fue con la primera exposición colectiva, "Culminació d'un entorn", cuando el Fondo de Arte del Port de Tarragona comenzó a caminar, con la donación de la pieza La distància més curta del artista Perejaume.

Durante estos últimos años, el Port de Tarragona, mediante el Centro de Estudios Marítimos i de Actividades del Port de Tarragona (CEMAPT), ha ido gestionando estos espacios dotándolos de una intensa actividad cultural y social, mereciendo el reconocimiento del público y de la crítica.

Durante estos años, dependiendo siempre del tipo de muestra, muchos artistas han hecho donación de obras y trabajos que día a día engrandecen este fondo y que actualmente está integrado por unas ochenta piezas. Se ha de subrayar que entre ellas se encuentran representadas diversas disciplinas: escultura, fotografía, grabado, etc., pero sobre todo destaca la pintura. Los estilos que la conforman son diversos, tanto figurativos como los que podemos considerar dentro de la abstracción lírica o geométrica.

La intención del Port de Tarragona siempre ha sido hacer pedagogía y acercar la cultura y el arte al público.

En el transcurso del presente ejercicio se ha trabajado en la catalogación, clasificación y conservación de todas las piezas que forman parte del Fondo. También se ha hecho una sesión fotográfica de cada una de las piezas que faltaban por catalogar.

HAGAMOS VISIBLE EL FONDO DE ARTE

Para hacer visible nuestro Fondo de Arte, se ha creado un nuevo formato expositivo en el vestíbulo del edificio del Port de Tarragona (passeig de l'escullera, s/n) y que se puede visitar en horas de oficina.

Trimestralmente se cambian las obras expuestas con la finalidad de dar a conocer, poco a poco, nuestra colección.

5

Museu del Port de Tarragona

Museo del Port de Tarragona

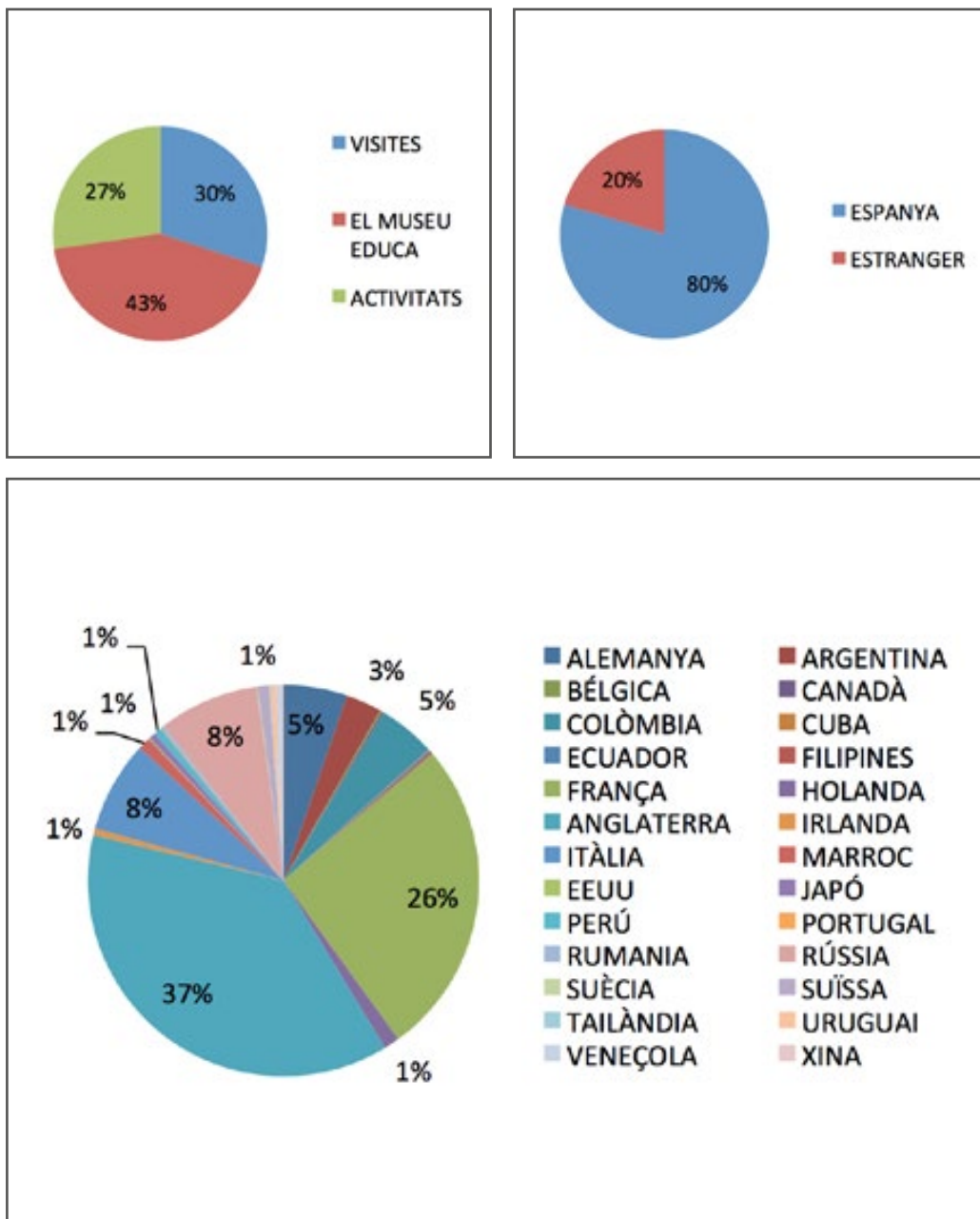
El Museu del Port de Tarragona, anualment, desenvolupa una programació per als diferents tipus de públic que hi participen. Aquest any 2016, l'hem ampliat amb una activitat no freqüent dins la programació habitual: l'organització d'una exposició temporal de producció pròpia en un dels espais expositius del Moll de Costa, en concret, al Tinglado 4. Atès que en els darrers anys va ser lliurada al Museu una col·lecció d'objectes i documents de l'esport del rem, pertanyents al remer i directiu del Club Nàutic de Tarragona, Eduardo Serres Sena, vam centrar part del primer semestre en fer activitats sobre aquest esport; així inaugurarem l'exposició **"Remant al Nàutic en b/n"**, hi organitzarem visites guiades els diumenges al matí; crearem un taller didàctic per a escolars i famílies, organitzarem una xerrada-col·loqui amb remers de diferents èpoques i es realitzaren visites al personal de l'Autoritat Portuària i dels museus i sales d'art de la ciutat.

En el conjunt de l'activitat programada al Museu, l'assistència general de públic ha estat aquest any de 22.068 usuaris. El 43% del total pertany al programa pedagògic **El Museu Educa**, el 30% a les visites individuals, de grups o guiades i el 27% restant a diverses activitats programades des del Museu o per entitats externes.

Quant a la procedència de les visites individuals, hem de dir que l'assistència de visitants estrangers ha estat d'un 20% del total, i destaquen els procedents d'Anglaterra en primer lloc, seguits dels de França, Alemanya i Rússia. El 80% restant correspon als usuaris de l'Estat espanyol, essent els majoritaris amb un 83% els de Catalunya, seguits dels de l'Aragó i València. El Tarragonès segueix essent la comarca que ens aporta més visitants, amb un total de 4.210 usuaris.

	VISITES			OFERTA PEDAGÒGICA	ACTIVITATS		TOTAL
	INDIVIDUALS	GRUPS	GUIADES		MUSEU	ENTITATS	
GENER	312			305	115	366	1098
FEBRER	264	21		806	46		1137
MARÇ	457	38		1813	151	78	2537
ABRIL	581	166	148	1481	28	182	2586
MAIG	931	139	8	1679	2762	76	5595
JUNY	362	291	60	885	50	71	1719
JULIOL	468	344		258	98		1168
AGOST	476	12			183		671
SETEMBRE	407	27			196	380	1010
OCTUBRE	522	79		1003	327	13	1944
NOVEMBRE	308			1096	47	42	1493
DESEMBRE	204			97	809		1110
	5292	1117	216	9423	4812	1208	22068

La programació d'activitats generals del Museu l'han realitzat 4.812 assistents, els quals han gaudit d'una oferta variada i orientada a un públic divers. Hi destaquem:

- Els Diumenges al Museu, amb visites guiades per a conèixer el barri pesquer del Serrallo.
- El Cicle de cinema dedicat al mar, programat a la primavera en col·laboració amb l'Associació Filmoteca Andrés de Andrés, projectant pel·lícules de temes marítims i de diversos gèneres, d'acció amb *El Niño*, drama amb *Rapa Nui* i infantil amb *Astèrix contra el Cèsar*, entre d'altres.
- Les Jornades de Portes Obertes amb motiu del XVI aniversari del Museu del Port; la Nit dels Museus; el Dia Internacional dels Museus; el Dia Marítim Europeu; la XVIII edició del festival romà de Tarragona Tarraco Viva i la Festa Major de Santa Tecla. Celebracions realitzades durant el mes de maig, excepte la festa local que és a finals de setembre.
- La Nit dels Museus, el 14 de maig, va comptar, un any més, amb l'activitat el **Viatge a la Constel·lació Museu**, organitzada conjuntament pels museus i sales d'art de Tarragona. Una ruta per tots els centres ens va permetre descobrir aspectes del paisatge de la ciutat, que en el nostre cas, es va centrar en el Moll de Costa amb la interpretació d'una aquarel·la del pintor tarragoní Joaquim Baptista Plana sobre l'esmentat moll.

-El Dia Marítim Europeu en què vàrem organitzar, pel diumenge 22 de maig, un taller de cuina mediterrània de plats freds amb peix blau de la mà de Xavier Veciana, xef i propietari del restaurant La Balandra, ubicat al barri pesquer. Fou la primera vegada que s'organitzà un taller d'aquestes característiques i va ser molt ben rebut per part del públic participant.

-El festival romà de Tarraco Viva, la segona quinzena de maig, va comptar amb diverses activitats: la conferència **"In portum navigare. Els oficis del port en època romana"** a càrrec de Patricia Terrado; l'activitat teatralitzada **Tiberius, comerciant pel Mare Nostrum**; la projecció d'una pel·lícula ambientada amb romans i la participació a la Fira de Roma als Museus del Món al Camp de Mart amb un estand informatiu del Museu.

-El Dia Internacional dels Museus, el 18 de maig, per realçar l'esport del rem, eix del primer semestre -com hem comentat al principi-, vam fer coincidir la xerrada col·loqui dels remers del Nàutic amb motiu de l'exposició temporal que va organitzar el Museu al Tinglado 4, **"Remant al Nàutic en b/n"** des del 3 de març fins al 29 de maig.

-**Vine al Museu i pesca la història!** Activitat familiar per tal que petits i grans s'apropin junts a la història del Port de Tarragona de la mà de Joan, el Seitonet, protagonista d'un dels contes de la col·lecció Petit Museu creada amb la recuperació del patrimoni immaterial del barri pesquer. La idea era reforçar la participació conjunta de les famílies amb nens i nenes.

-IV Concurs Instagram Museu del Port. **#detallsdeport2016**. Enguany, els participants havien de fotografiar qualsevol element que identifiqués el nostre Port. Vam comptar amb 29 inscrits i 111 imatges presentades. Es van lliurar tres premis i dues mencions especials, essent la guanyadora Wisina Castanedo amb un detall de les fonts del Serrallo com a protagonista. La fotografia de Siscu Segura, un dels mencionats, va ser seleccionada per felicitar les festes d'Any Nou del Museu, amb la nadala creada.

-Les Nits del Museu del Port han acostat un estiu més a centenars de visitants al barri del Serrallo els quals han gaudit d'una passejada nocturna amb golondrina.

-Per a les Jornades Europees de Patrimoni celebrades a tot Catalunya, el tercer cap de setmana de setembre, s'organitzà la visita teatralitzada **Passejant amb Apodaca** on el capità Juan Ruíz Apodaca, un dels nostres personatges més emblemàtics, va donar a conèixer el patrimoni portuari en el seu recorregut pel Museu, pel Moll de Costa acabant fent la passejada amb barca per l'interior del Port.

Totes les activitats relacionades amb anterioritat són programacions puntuals, però el Museu també porta a terme exposicions de producció pròpia i petit format. És el cas de **Compartint la mar amb...** Amb aquesta proposta, que va iniciar el Museu l'any 2010, es realitzen periòdicament exposicions temporals juntament amb diferents entitats culturals, institucions o col·laboradors que exposaven a la nostra institució elements de patrimoni marítim en general o relacionats amb el Port de Tarragona. Pel que fa a aquest any, a partir del 10 de març fins al 12 de juny, l'espai expositiu Compartint la mar amb, ubicat al vestíbul del Museu va mostrar les fotografies premiades i mencionades dels tres concursos d'Instagram que el Museu ha anat convocat en els darrers anys, amb els títols **#museudefars2013**, **#desantperealcarne2014** i **#molldecosta2015**; del 27 juny al 9 d'octubre,

el motiu d'aquest espai expositiu de petit format va ser el model del llaüt de l'Ebre, pertanyent al fons del Museu. Aquest espai va comptar en el darrer trimestre de l'any, amb l'exposició "Des del Port, fotografies en b/n d'Antón Jordà Amorós (1955-1975)", antic treballador del Port. Des de l'any 1955 als anys 1970, el Port va anar incrementar la seva expansió amb nous molls, nous edificis d'emmagatzematge i millors equipaments tècnics, com les noves grues elèctriques de major potència i capacitat de càrrega o l'arribada de noves tipologies de vaixells vinculats a la indústria química als anys setanta del segle XX. La Secció Elèctrica també creix i la presència de l'Anton en els diferents espais portuaris és habitual com ho és el visor de la seva càmera documentant en centenars d'imatges la fisonomia canviant del Port. Ens va deixar unes 150 fotografies que vàrem digitalitzar i en vàrem reproduir 26 datades entre els anys 1955 i 1975, i presentades en tres àmbits temàtics: les visites, els vaixells i les activitats. La seva activitat professional li va permetre conèixer el port des de molts punts de vista: els molls, els vaixells, les grues, els edificis i va tenir accés a llocs on les va captar. Instantànies que amb el temps han esdevingut històriques (el barri del Serrallo amb les barques de fusta atracades, l'antic edifici de la Comandància de Marina, la platgeta de la Comandància abans de la construcció dels edificis de gestió del Port, el Miracle sense la urbanització del passeig, la línia de costa de les actuals indústries químiques, l'antiga bocana portuària d'entrada...)

Pel que fa a les exposicions de gran format, aquest any s'ha portat a terme al Tinglado 4 del Moll de Costa, com ja hem comentat, del 3 de març al 29 de maig, **"Remant al Nàutic en b/n"**.

El discurs expositiu es va plantejar en tres àmbits: el rem, el Nàutic i les competicions, on els visitants es varen retrobar amb part de la història d'un Club que es vincula a la vida social de la ciutat i és protagonista de molts dels moments familiars en ser escollit per a celebracions particulars sense detriment de l'activitat esportiva, l'essència de la seva existència.

Els vogadors o remers passaren de les barques de pesca als bots de passeig i a les embarcacions esportives com els esquifs, els canoés, els iols i els outriggers. Participaren en competicions locals, provincials, campionats de Catalunya, d'Espanya, peninsulars, europeus... i també, ho feren en els II Jocs del Mediterrani celebrats a Barcelona l'any 1955 assolint la medalla de bronze en el 4 sense timoner.

Aquells homes, serrallencs i tarragonins, que entrenaven de sis a set del matí abans d'anar a treballar per tal d'estar en forma per a les nombroses competicions on participaven, no defraudaren, posant molt d'ells mateixos en les regates on l'adversitat i la professionalitat dels contrincants dificultaren alguns èxits. Per contra n'assoliren molts altres. Ells i les seves famílies van ser qui ens cediren, juntament amb el Reial Club Nàutic els objectes exposats. També hi tingué molt de protagonisme la col·lecció del remer Eduardo Serres Sena donada per la seva família al fons del Museu. En acabar el recorregut expositiu es proposava compartir amb nosaltres una imatge de "Remant al Nàutic en b/n" a les xarxes socials amb **#remantambmuseuportgna**. S'hi realitzaren diverses activitats durant els tres mesos d'exposició com ja hem explicat.

L'aula d'activitats també esdevingué un espai expositiu temporal durant el mes de setembre per a la mostra itinerant produïda per la Generalitat de Catalunya, **"El bosc de Poblet"**, apropant-nos al patrimoni natural i cultural d'aquest indret protegit.

Un any més, la col·laboració amb la Biblioteca Pública de Tarragona ha tingut molt bona acceptació amb més de 400 participants. S'inicià la programació als mesos de juny i

setembre amb la IX i X edició **El Serrallo vist pels escriptors, una ruta literària** on un any més la participació dels veïns explicant les seves vivències va donar-li un caire especial, com el tastet mariner que organitzarem amb motiu de la X edició de la ruta al mateix barri marítim. Amb el cicle **La mar de contes. Contes des del bressol** als mesos d'octubre i novembre es va portar a terme **L'hora del conte** de la mà d'Imma Pujol que va explicar tastets dels contes de la col·lecció <Petit Museu> mentre es gaudia del passeig en **golondrina** pel port; el **Ballmanetes** amb Marta Gorch i el seu espectacle **Glups!** per als més menuts de la casa. L'activitat de la llotja amb les famílies ens va permetre donar a conèixer, directament, la subhasta del peix. I amb la presentació del número 4 del conte de la col·lecció <Petit Museu> **Dolores, la remendadora, remalla xarxes vora mar. El treball de la dona al Serrallo**, d'Imma Pujol i il·lustracions d'Antonio Latre es va tancar el cicle de contes, el diumenge 23 d'octubre. La seva autora va fer la narració del conte amb l'acompanyament musical de Guillem Anguera.

Pel que fa a la programació d'activitats com xerrades i reunions de caire cultural, la sala d'actes ha estat el lloc on s'han desenvolupat; la reunió de territori de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, al mes de maig, a la qual el Museu pertany; les assemblees o trobades d'entitats externes com l'Associació de Pescadors de Canya, del Grup Ornitològic, de la Societat d'Exploracions Submarines, o d'empreses portuàries com Gonvarri; presentacions amb l'escriptora Lourdes Malgrat del seu llibre *Senyals a la costa*; punt de reunió del Festival Internacional de Fotografia SCAN. També es va convertir en sala de concerts acollint en dues ocasions als estudiants de l'escola de música Lautaro.

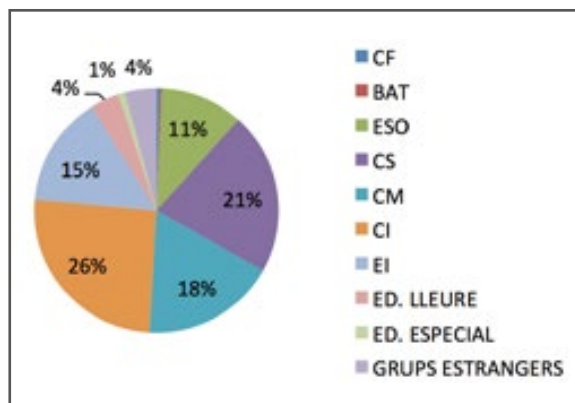
Quant a la programació pedagògica **El Museu Educa** ha suposat la participació de 9.423 escolars (més d'un 40% de l'assistència total al Museu) que han treballat nostra oferta didàctica. Si ho desglossem per activitats didàctiques internes, 6.123 nens i nenes de tots els nivells educatius han realitzat les propostes del programa **Museu del Port a la Vista** i 3.300 escolars han estat reservades externament amb els tallers de l'activitat, **Vine al Port**. Pel que fa al taller més sol·licitat de la proposta del Museu, aquest ha estat **Coneguem el Port**, adaptat a tots els nivells educatius, seguit de l'activitat **Ho pesques?**, la qual permet apropar-se al món

de la pesca a Tarragona i visitar la Llotja per viure en directe la subhasta del peix.

Si analitzem la demanda per nivells: Educació Primària és el cicle educatiu que més treballa les propostes del Museu, seguits d'Educació Infantil i l'Ensenyança Secundària Obligatòria.

Calesmentar que continuem tenint una bona afluència d'estudiants estrangers, sobretot procedents de França, amb un total de 395 participants dels nostres tallers per tal de portar a terme activitats en estades lingüístiques al nostre territori.

La proposta **El Museu amb el medi ambient**, col·laboració que s'inicià fa anys amb la Direcció de Desenvolupament Corporatiu i Sostenibilitat de Port de Tarragona, segueix activa i amb força acceptació, realitzant sobretot activitats vinculades amb la Setmana de la Ciència, per tal de mostrar la biodiversitat del nostre port. Aquesta proposta també es realitza per al públic familiar un diumenge de primavera per gaudir dels ocells que recal·len al port en els seus viatges migratoris.

S'han seguit duent a terme activitats puntuals com **Sant Jordi amb les escoles** amb la qual 127 nens i nenes van realitzar els seus propis exlibris marítims i **Setmana Santa amb els més petits**, per tal de cobrir la demanda de lleure en època vacacional, amb els tallers **Petit món pirata** i **Un mar de peixos!**

Finalitzarem la programació d'activitats participant amb un estand del Museu al Parc de Nadal, ubicat al recinte firal del Palau de Congressos. El taller creatiu **Porta't la mar** va ensenyar a realitzar peixos de papiro i balenes de cartolina a més de 800 nens d'entre 3 i 8 anys en un any on el tema central del Parc era la mar.

Pel que fa al treball intern al voltant de les col·leccions patrimonials i les seves ubicacions, hem incorporat nous objectes a l'exposició temporal; l'àmbit de l'Esport s'ha ampliat amb una nova vitrina on es mostren diversos trofeus de rem del període 1940-1950 així com un rem d'aquesta època emprat pels remers del Reial Club Nàutic. Un xandall d'aquesta disciplina de la dècada de 1950 donat per Josep M. Plana Vergés i diversos documents que provenen del fons Eduardo Serres completen les noves instal·lacions de l'àmbit de l'esport dedicades al rem i el Club Nàutic de la ciutat.

Pel que fa a l'àmbit dels oficis s'ha incorporat una nova vitrina amb uniformes i vestimenta relacionada amb l'activitat marítima. Un uniforme de gala d'oficial de l'armada amb grau de tinent de navili compost de casaca, pantaló, xarretes i bicorn amb escarapella republicana el qual va pertànyer a D. Luís Celier Sánchez. Va fer acte de donació en nom de la família Celier, la seva jove, Mercedes Ravina Bohórquez. El préstec d'objectes a exposicions i a l'Associació Cultural Projecte Tarragona 1800, també s'ha mantingut al

llarg de l'any. Aquest moviment d'objectes i el manteniment de fitxes del programa Museumplus de col·leccions ha suposat modificar i crear de nou 155 registres.

Com a col·laboracions en activitats externes al Museu, cal destacar la implicació en l'exposició **"Salvando vidas en Vietnam 1966-1971"**, produïda i ubicada a la Subdelegació de Defensa de Tarragona i on s'il·lustrava la missió sanitària espanyola a Vietnam del Sud.

El departament de Modelisme, a més de les tasques d'adequació, reparació i manteniment habituals, ha seguit treballant en el model a escala del vapor Montsant i la seva màquina de vapor. També s'han aixecat els plànols d'un outrigger, embarcació de rem que ens va cedir el Reial Club Nàutic per l'exposició **"Remant al Nàutic en b/n"** per tal de portar a terme en un futur un model a escala d'aquesta tipologia d'embarcació esportiva.

Quan a la conservació i preservació d'objectes del fons patrimonial, s'han realitzat tasques externes de restauració en objectes atacats per fongs com les litografies en color que il·lustren detalls de construcció nàutica.

S'ha estabilitzat l'atac dels fongs i s'han arranjat per a possible exposició. Una placa commemorativa a un dels enginyers del Port per part del personal de direcció facultativa de principis del segle XX també ha estat intervinguda per tal de frenar l'acció dels tèrmits. Des dels tallers del Port, a la grua lleugera, exposada a la façana del Museu, se li han realitzat tasques de manteniment atès que havia sofert alguns desperfectes motivats per la seva exposició a l'exterior.

Pel que fa a l'Arxiu d'Imatges del Museu s'ha treballat en registres i digitalitzacions d'unes 2.000 fotografies tant en color com en blanc i negre i d'activitats del Museu com de fons històric cedits per particulars.

La Biblioteca ha incorporat 30 llibres més al seu fons, i s'ha arribat als 1.751 registres entre llibres i publicacions periòdiques. També s'ha dut a terme un canvi d'ubicació, a una sala del vestíbul del Museu per tal de facilitar l'accés i consulta d'usuaris externs.

Finalitzem la memòria anual esmentant que continuem actius a les xarxes socials. Facebook, amb 3.167 likes i es notícies més interactuades són les imatges relatives a les activitats del Museu. Twitter ha difós la nostra actualitat al moment amb 585 seguidors i Instagram amb 253. Els espais web de la Xarxa de Museus de la Costa Catalana i del Museu han seguit informant els internautes de la nostra programació puntualment, aquest últim mantenint també al dia la informació referent al programa didàctic i a les exposicions temporals. Aquestes eines esdevenen molt efectives per difondre les nostres activitats i per compartir amb molts usuaris que no poden apropar-se, físicament, al Museu del Port.

El Museo del Port de Tarragona, anualmente, lleva a cabo una programación orientada a los diferentes tipos de público que participan. Este año 2016, la hemos ampliado con una actividad no frecuente dentro de la programación habitual: la organización de una exposición temporal de producción propia en uno de los espacios expositivos del Moll de Costa, en concreto, el Tínglado 4. Debido a que en los últimos años fue donada al Museo una colección de objetos y documentos del deporte del remo, pertenecientes al remero y directivo del Club Nàutic de Tarragona, Eduardo Serres Sena, centramos parte del primer semestre en realizar actividades sobre este deporte; así inauguramos la exposición **"Remant al Nàutic en b/n"**, organizamos visitas guiadas las mañanas de domingo mientras duró la exposición, creamos un taller didáctico para escolares y familias, organizamos una charla-coloquio con remeros de diferentes épocas y se realizaron visitas al personal de la Autoridad Portuaria y los museos y salas de arte de la ciudad.

En el conjunto de la actividad programada en el Museo, la asistencia general de público ha sido este año de 22.068 usuarios. El 43% del total pertenece al programa pedagógico **El Museo Educa**, el 30% a las visitas individuales, de grupos o guiadas y el 27% restante a diversas actividades programadas desde el Museo o por entidades externas.

En cuanto a la procedencia de las visitas individuales, cabe mencionar que la asistencia de visitantes extranjeros ha sido de un 20% del total, y destacan los procedentes de Inglaterra en primer lugar, seguidos de Francia, Alemania y Rusia. El 80% restante corresponde a los usuarios del Estado español, siendo la mayoría con un 83% los de Cataluña, seguidos de los de Aragón y Valencia. El Tarragonès sigue siendo la comarca que nos aporta más visitantes, con un total de 4.210 usuarios.

La programación de actividades generales del Museo la han realizado 4.812 asistentes, los cuales han disfrutado de una oferta variada y orientada a un público diverso. Destacaremos:

- 'Los Domingos en el Museo', con visitas guiadas para conocer el barrio pesquero del Serrallo.
- El 'Ciclo de cine dedicado al mar', programado en primavera con la colaboración de la Asociación Filmoteca Andrés de Andrés, proyectando películas de temas marítimos y de diversos géneros (de acción con *El Niño*, drama con *Rapa Nui* e infantil con *Astérix contra el César*, entre otras).

- Las 'Jornadas de Puertas Abiertas' en motivo del XVI aniversario del Museo del Port; la 'Noche de los Museos'; el 'Día Internacional de los Museos'; el 'Día Marítimo Europeo'; la 'XVIII edición del festival romano de Tarragona Tarraco Viva' y la Fiesta Mayor de Santa Tecla. Celebraciones realizadas durante el mes de mayo, excepto la fiesta local que es a finales de septiembre.

- La 'Noche de los Museos', el 14 de mayo, contó, un año más, con la actividad **Viaje a la Constelación Museo**, organizada conjuntamente por museos y salas de arte de Tarragona. Una ruta por todos los centros nos permitió descubrir aspectos del paisaje de la ciudad, que en nuestro caso, se centró en el Moll de Costa con la interpretación de una acuarela del pintor tarraconense Joaquim Baptista Plana sobre dicho muelle.

- En el 'Día Marítimo Europeo' organizamos, para el domingo 22 de mayo, un taller de cocina mediterránea de platos fríos elaborados con pescado azul de la mano de Xavier Veciana, chef y propietario del restaurante La Balandra, ubicado en el barrio pesquero. Fue la primera vez que se organizó un taller de estas características y recibió una buena acogida por parte del público participante.

- El festival romano de Tarraco Viva, la segunda quincena de mayo, contó con diversas actividades: la conferencia **"In portum navigare. Los oficios del puerto en época romana"** a cargo de Patricia Terrado; la actividad teatralizada **Tiberius, comerciant pel Mare Nostrum**; la proyección de una película ambientada en Roma y la participación en la Feria de Roma en los Museos del Mundo en el Camp de Mart con un stand informativo del Museo.

- El 'Día Internacional de los Museos', el 18 de mayo, para realzar el deporte del remo, eje del primer semestre -como hemos comentado al principio-, se hizo coincidir la charla-coloquio de los remeros del Club Nàutic en motivo de la exposición temporal que organizó el Museo en el Tinglado 4, **"Remant al Nàutic en b/n"** desde el 3 de marzo hasta el 29 de mayo.

- **Ven al Museu i pesca la història!** Actividad familiar con la finalidad de que pequeños y mayores se acercaran juntos a la historia del Port de Tarragona de la mano de Joan, el Seitonet, protagonista de uno de los cuentos de la colección "Petit Museu" creada con la recuperación del patrimonio inmaterial del barrio pesquero. La idea era reforzar la participación conjunta de las familias con niños y niñas.

- IV Concurso Instagram Museu del Port. **#detallsdeport2016**. Este año, los participantes habían de fotografiar cualquier elemento que identificara nuestro puerto. Contamos con 29 inscritos y 111 imágenes presentadas. Se otorgaron tres premios y dos menciones especiales, siendo la ganadora Wisina Castanedo con un detalle de las fuentes del Serrallo como protagonista. La fotografía de Siscu Segura, uno de los mencionados, fue seleccionada para felicitar las fiestas de Año Nuevo del Museo, con la felicitación creada.

- Las Noches del Museo del Port han acercado un verano más a centenares de visitantes al barrio del Serrallo los cuales han disfrutado de un paseo nocturno en golondrina.

- Para las Jornadas Europeas de Patrimonio celebradas en toda Cataluña, el tercer fin de semana de septiembre, se organizó la visita teatralizada **Passejant amb Apodaca** en la que el capitán Juan Ruíz Apodaca, uno de nuestros personajes más emblemáticos, dió a conocer el patrimonio portuario en su recorrido por el Museo, a lo largo del Moll de Costa acabando con el paseo en barca por el interior del Port.

Todas las actividades relacionadas con anterioridad son programaciones puntuales, pero el Museo también realiza exposiciones de producción propia y pequeño formato. Es el caso de **Compartint la mar amb...** Con esta propuesta, que inició el Museo el año 2010, se realizan periódicamente exposiciones temporales juntamente con diferentes entidades culturales, instituciones o colaboradores que exponían en nuestra institución elementos de patrimonio marítimo en general o relacionados con el Port de Tarragona. Este año, a partir del 10 de marzo hasta el 12 de junio, el espacio expositivo **Compartint la mar amb...**, ubicado en el vestíbulo del Museo mostró las fotografías premiadas y mencionadas de los tres concursos de Instagram que el Museo ha ido convocando en los últimos años, con los títulos #museudefars2013,

#desantperealcarne2014 i #molldecosta2015; del 27 junio al 9 de octubre, el motivo de este espacio expositivo de pequeño formato fue el modelo del laúd del Ebro, perteneciente al fondo del Museo. Este espacio contó en el último trimestre del año, con la exposición “Des del Port, fotografies en b/n de Anton Jordà Amorós (1955-1975)”, antiguo trabajador del Port. En este período de tiempo, el Port fue incrementando su expansión con nuevos muelles, nuevos edificios de almacenaje y mejores equipamientos técnicos, como las nuevas grúas eléctricas de mayor potencia y capacidad de carga o la llegada de nuevas tipologías de barcos vinculados a la industria química en los años setenta del siglo XX. La Sección Eléctrica también crece y la presencia de Anton Jordà en los diferentes espacios portuarios es habitual como lo es el visor de la su cámara documentando en centenares de imágenes la fisonomía cambiante del ente portuario. Nos dejó unas 150 fotografías que digitalizamos y reproducimos, de las cuales 26 datadas entre los años 1955 y 1975, y presentadas en tres ámbitos temáticos: las visitas, los barcos y las actividades. Su actividad profesional le permitió conocer el puerto desde muchos puntos de vista: los muelles, los barcos, las grúas, los edificios y tuvo acceso a lugares donde los captó. Instantáneas que con el tiempo se han convertido en históricas (el barrio del Serrallo con les barcas de madera atracadas, el antiguo edificio de la Comandancia de Marina, la pequeña playa de la Comandancia antes de la construcción de los edificios de gestión portuaria, el Miracle sin la urbanización del paseo, la línea de costa de les actuales industrias químicas, la antigua bocana portuaria de entrada...).

En cuanto a las muestras de gran formato, este año se ha realizado en el Tinglado 4 del Moll de Costa, como ya hemos comentado, del 3 de marzo al 29 de mayo, la exposición **“Remant al Nàutic en b/n”**.

El discurso expositivo se planteó en tres ámbitos: el remo, el Club Nàutic y las competiciones, donde los visitantes se reencontraron con parte de la historia de un Club que se vincula a la vida social de la ciudad y es protagonista de muchos de los momentos familiares al ser escogido para celebraciones particulares sin detrimento de la actividad deportiva, la esencia de su existencia.

Los bogadores o remeros pasaron de las barcas de pesca a los botes de paseo y a las embarcaciones deportivas como los esquifes, los canoés, las iolas y los outriggers. Participaron en competiciones locales, provinciales, campeonatos de Cataluña, de España, peninsulares, europeos... y también lo hicieron en los II Juegos del Mediterráneo celebrados en Barcelona el año 1955 consiguiendo la medalla de bronce en el 4 sin timonel.

Aquellos hombres, serrallenses y tarraconenses, que entrenaban de seis a siete de la mañana antes de ir a trabajar para estar en forma para las numerosas competiciones en las que participaban, no defraudaron, poniendo mucho de ellos mismos en las regatas donde la adversidad y la profesionalidad de los contrincantes dificultaron algunos éxitos. A pesar de ello, consiguieron muchos otros. Ellos y sus familias fueron quienes nos cedieron, juntamente con el Reial Club Nàutic los objetos expuestos. También tuvo mucho de protagonismo la colección del remero Eduardo Serres Sena donada por su familia al fondo del Museo. Al final del recorrido expositivo se proponía compartir con nosotros una imagen de “Remant al Nàutic en b/n” en las redes sociales con **#remantambmuseuporttgn**. Se realizaron diversas actividades durante los tres meses de exposición como se ha mencionado anteriormente.

El aula de actividades también se convirtió en un espacio expositivo temporal durante el mes de septiembre para la muestra itinerante producida por la Generalidad de Cataluña, **“El bosc de Poblet”**, acercándonos al patrimonio natural y cultural de este lugar protegido.

Un año más, la colaboración con la Biblioteca Pública de Tarragona ha tenido muy buena aceptación con más de 400 participantes. Se inició la programación los meses de junio y septiembre con la IX i X edición **El Serrallo vist pels escriptors**, una ruta literaria donde un año más la participación de los vecinos explicando sus vivencias le dio un enfoque especial, como el “tastet” marinero que organizamos en motivo de la X edición de la ruta en el mismo barrio marítimo. Con el ciclo **La mar de contes. Contes des del bressol** los meses de octubre y

noviembre se llevó a cabo **L'hora del conte** de la mano de Imma Pujol que explicó fragmentos de los cuentos de la colección "Petit Museu" mientras se disfrutaba del paseo en golondrina por el puerto; también se realizó la actividad **Ballmanetes** con Marta Gorch y su espectáculo **Glups!** para los más pequeños de la casa. La actividad de la lonja con las familias nos permitió dar a conocer, directamente, la subasta de pescado. Y con la presentación del número 4 del cuento de la colección "Petit Museu" *Dolores, la remendadora, remalla xarxes vora mar. El treball de la dona al Serrallo*, de Imma Pujol e ilustraciones de Antonio Latre se cerró el ciclo de cuentos, el domingo 23 de octubre. Su autora realizó la narración del cuento con el acompañamiento musical de Guillem Anguera.

En lo referente a la programación de actividades como charlas y reuniones de carácter cultural, la sala de actos ha sido su eje central como la reunión de territorio de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, en el mes de mayo, a la cual el Museo pertenece; las asambleas o encuentros de entidades externas como la Associació de Pescadors de Canya, el Grup Ornitològic, la Societat d'Exploracions Submarines, o de empresas portuarias como Gonvarri; presentaciones con la escritora Lourdes Malgrat de su libro *Senyals a la costa* o el punto de reunión del Festival Internacional de Fotografía SCAN. También se convirtió en sala de conciertos acogiendo en dos ocasiones a los estudiantes de la escuela de música Lautaro.

En cuanto a la programación pedagógica **El Museu Educa**, con una participación de 9.423 escolares (más de un 40% de la asistencia total al Museo) se ha trabajado nuestra oferta didáctica. Si lo desglosamos por actividades didácticas internas, 6.123 niños y niñas de todos los niveles educativos han realizado las propuestas del programa **Museu del Port a la Vista** y 3.300 escolares han sido reservadas externamente con los talleres de la actividad, **Vine al Port**. El taller más solicitado de la propuesta del Museo, éste ha sido **Coneguem el Port**, adaptado a todos los niveles educativos, seguido de la actividad **Ho pesques?**, la cual permite acercarse al mundo de la pesca de Tarragona y visitar la Lonja para vivir en directo la subasta del pescado.

Si analizamos la demanda por niveles: Educación Primaria es el ciclo educativo que más trabaja las propuestas del Museo, seguidos de Educación Infantil y la Enseñanza Secundaria Obligatoria.

Debemos destacar que continuamos disfrutando de una buena afluencia de estudiantes extranjeros, sobre todo procedentes de Francia, con un total de 395 participantes de nuestros talleres llevando a cabo de este modo actividades en sus estancias lingüísticas en nuestro territorio.

La propuesta **El Museu amb el medi ambient**, colaboración que se inició hace años con la Dirección de Desarrollo Corporativo y Sostenibilidad de Port de Tarragona, sigue activa y con gran aceptación, realizando sobretodo actividades vinculadas con la Semana de la Ciencia, con el objetivo de mostrar la biodiversidad portuaria. Esta propuesta también se realiza para público familiar un domingo de primavera con el fin disfrutar de las aves que recalán en el puerto en sus viajes migratorios.

Se han seguido realizando actividades puntuales como **Sant Jordi amb les escoles** con la cual 127 niños y niñas realizaron sus propios exlibris marítimos y **Setmana Santa amb els més petits**, con el fin de cubrir la demanda de ocio en época vacacional, con los talleres **Petit món pirata** y **Un mar de peixos!**

Finalizamos la programación de actividades participando con un stand del Museo en el Parc de Nadal, ubicado en el recinto ferial del Palau de Congressos. El taller creativo **Porta't la mar** enseñó a realizar peces de papiroflexia y ballenas de cartulina a más de 800 niños de entre 3 y 8 años en un año en el cual el tema central era la mar.

Sobre al trabajo interno referente a las colecciones patrimoniales y su ubicación, hemos incorporado nuevos objetos en la exposición temporal; el ámbito del Deporte se ha ampliado con una nueva vitrina en la que se muestran diversos trofeos de remo del período 1940-1950 así como un remo de esta época utilizado por los remeros del Reial Club Nàutic.

Un chándal de esta disciplina de la década de 1950 donado por Josep M. Plana Vergés y diversos documentos que provienen del fondo Eduardo Serres completan las nuevas instalaciones del ámbito del deporte dedicadas al remo y el Club Nàutic de la ciudad.

También el ámbito de los oficios ha incorporado una nueva vitrina con uniformes y vestimenta relacionada con la actividad marítima. Un uniforme de gala de oficial de la armada con grado de teniente de navío compuesto de casaca, pantalón, charreteras y bicornio con escarapela republicana el cual perteneció a D. Luís Celier Sánchez. Hizo acto de donación en nombre de la familia Celier, su nuera, Mercedes Ravina Bohórquez. El préstamo de objetos a exposiciones y a la Associació Cultural Projecte Tarragona 1800, también se ha mantenido a lo largo del año. Este movimiento de objetos y el mantenimiento de fichas del programa Museumplus de colecciones ha supuesto modificar y crear de nuevo 155 registros.

Como colaboraciones en actividades externas al Museo, debemos destacar la implicación en la exposición **"Salvando vidas en Vietnam 1966-1971"**, producida y ubicada en la Subdelegación de Defensa de Tarragona y donde se ilustraba la misión sanitaria española en Vietnam del Sur.

El departamento de Modelismo, además de las tareas de adecuación, reparación y mantenimiento habituales, ha seguido trabajando en el modelo a escala del vapor Montsant y su máquina de vapor. También se han levantado los planos de un outrigger, embarcación de remo que nos cedió el Reial Club Nàutic para la exposición **"Remant al Nàutic en b/n"** para realizar en un futuro un modelo a escala de esta tipología de embarcación deportiva.

En cuanto a la conservación y preservación de objetos del fondo patrimonial, se han realizado labores externas de restauración en objetos atacados por hongos como las litografías en color que ilustran detalles de construcción náutica. Se ha estabilizado el ataque de los hongos y se han adecuado para una posible exposición. Una placa conmemorativa de uno de los ingenieros del Port por parte del personal de dirección facultativa de principios del siglo XX también ha sido intervenida para frenar la acción de las termitas. Desde los talleres portuarios, se han realizado trabajos de mantenimiento de la grúa ligera, expuesta en la fachada del Museo, debido a los desperfectos motivados por su exposición al exterior.

En relación al Archivo de Imágenes del Museo se ha trabajado en registros y digitalizaciones de unas 2.000 fotografías tanto en color como en blanco y negro referentes tanto a actividades del Museo como de fondo histórico cedido por particulares.

La Biblioteca ha incorporado 30 libros más a su fondo, y se han alcanzado los 1.751 registros entre libros y publicaciones periódicas. También se ha llevado a cabo un cambio de ubicación, una sala del vestíbulo del Museo con el fin de facilitar el acceso y consulta de usuarios externos.

Finalizaremos la memoria anual comentando que continuamos activos en las redes sociales. Facebook, con 3.167 likes y siendo las noticias más interactuadas las imágenes relativas a las actividades del Museo. Twitter ha difundido nuestra actualidad al momento con 585 seguidores e Instagram con 253. Los espacios web de la Xarxa de Museus de la Costa Catalana y del Museo han continuado informando a los internautas de nuestra programación puntualmente, éste último manteniendo también al día la información referente al programa didáctico y a las exposiciones temporales. Estas herramientas resultan muy efectivas para difundir nuestras actividades y para compartir con un gran número de usuarios que no pueden acercarse físicamente al Museo del Port.

6

Arxiu del Port de Tarragona

Archivo del Port de Tarragona

1. ELS FONS DOCUMENTALS

1.1. La digitalització

Durant l'any 2016 s'han passat a format digital els llibres de Duanes del Fons de la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona, des del 1799 al 1836, una de les sèries documentals més consultades del nostre Arxiu. Concretament són 36 volums en els quals es registren els arbitris o taxes que els vaixells pagaven per entrar al Port de Tarragona a través de les diferents duanes de la demarcació (llavors corregiment) que eren Vilanova, Sitges, el Vendrell, Salou i Cambrils. Es tracta d'una sèrie molt completa en la qual només falta la documentació dels anys de la Guerra del Francès i l'any 1804.

Un total de 63 fitxers i 12.000 pàgines, que estan disponibles per a la seva consulta a l'apartat **l'Arxiu digital** de la pàgina web del Port de Tarragona.

S'ha continuat també en aquest any amb la digitalització dels plànols que acompanyen els projectes antics d'obres per a preservar-los de l'ús i manipulació futures i per a facilitar la

seva consulta i reproducció, tasca que es fa conjuntament amb els companys de Delineació i Planimetria de l'Autoritat Portuària. Actualment estan a l'abast a la pàgina web (Arxiu Digital) els plànols dels primers 90 projectes d'obres, des de l'any 1868 al 1923, i a l'Arxiu, els plànols fins al projecte número 228 de l'any 1945. En aquest any 2016 s'han digitalitzat 544 plànols d'aquests projectes històrics.

1.2. Les transferències de documentació

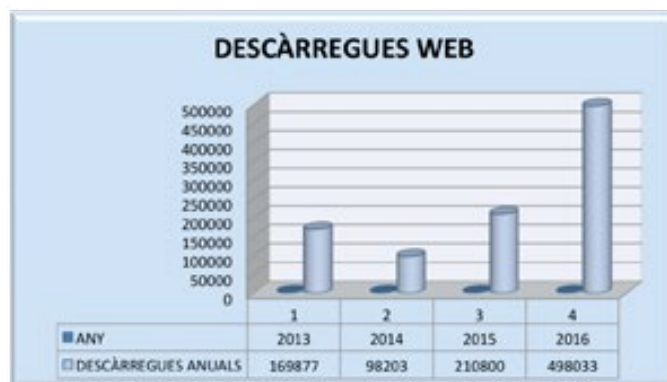
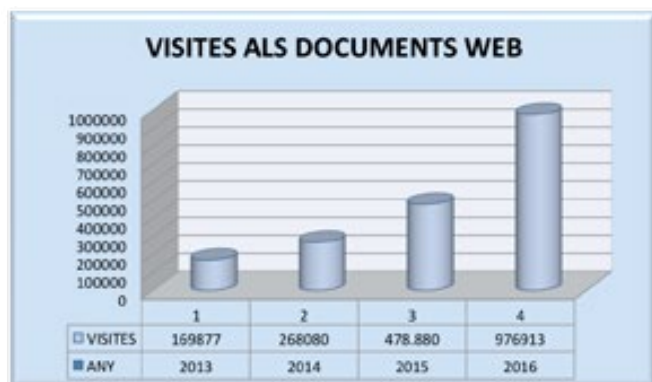
De l'Autoritat Portuària, durant l'any 2016, s'han rebut 2 transferències de documentació administrativa, fet que ha comportat l'ingrés de 128 caixes d'arxiu i 14,72 metres lineals més d'espai ocupat, que en total arriba a la xifra de 2.516,13 metres lineals repartits entre els dipòsits dels edificis del carrer del Mar i de la plaça dels Carros.

Arran d'una auditoria interna, i a conseqüència d'una observació de l'equip d'auditors, es va aplicar una acció correctiva en el procediment de *Transferència de Documentació a l'Arxiu, consultes i préstecs*, integrat dins el Sistema de Gestió de Qualitat de l'Autoritat Portuària de Tarragona.

1.3. Els préstecs i les consultes

En el 2016 el nombre de consultes, tant presencials com no presencials, ha estat de 199, 600 els documents consultats i 1.414 les reproduccions realitzades. Pel que fa als préstecs de documents se n'han fet 365 i 41 de Biblioteca.

A aquestes xifres, però, caldria afegir i considerar les **976.913 visites** als documents digitals publicats a la pàgina web, que acabarien de completar el nombre de consultes i gestions realitzades amb documents dipositats al nostre Arxiu. La tendència actual és aquesta, i el nostre centre no resta aliè al canvi; cada cop les xifres virtuals seran superiors a les presencials, i d'aquí el nostre interès per digitalitzar les sèries documentals més importants i posar-les a l'abast de les persones investigadores a través d'Internet.

2. EL FONS D'IMATGES

Amb 11.068 fotografies registrades i digitalitzades, la Fototeca de l'Arxiu del Port, disponible en línia a través de la pàgina web, continua tenint un volum important de consultes, 435 comptades aquest any 2016, 1.244 cerques a la base de dades i 560 fotos buscades.

S'han servit imatges per a exposicions com la de "Remant al Nàutic amb B/N" organitzada pel Museu del Port de Tarragona, i també per a il·lustrar publicacions com *Officia portuensia* de Patricia Terrado i articles de diaris i revistes.

Especial èmfasi en la tasca duta a terme conjuntament amb TAC 12 per a l'elaboració del programa *Coneixem el Port* en el qual es van poder veure fotografies del nostre Arxiu a les que acompanyava una explicació de veu en off sobre temes portuaris diversos com ara les colles d'estibadors, la visita del rei Carles IV, les casetes de bany o el rellotge del dic.

Durant l'any 2016 ha tingut lloc la cessió de 60 fotografies per part de Jordi Morant i Ram Giner als quals aprofitem per agrair el seu gest.

3. LA BIBLIOTECA I L'HEMEROTECA

La Biblioteca Auxiliar de l'Arxiu compta actualment amb 8.980 volums, dels quals 203 són en format digital, i la resta, en suport paper; el seu catàleg que està disponible en línia, ha tingut 36.705 visites.

Durant l'any 2016 s'ha continuat fent la tasca de revisió de la biblioteca, tant físicament, amb l'objectiu de detectar possibles duplicats, localitzacions errònies, descatalogats... com informàticament, gràcies a la posada en marxa de noves funcionalitats i millora en el rendiment de l'aplicació que permet la seva gestió.

Arran dels acords d'intercanvi que tenim establerts amb institucions i entitats, la Biblioteca, ha incorporat 47 noves publicacions i aquest any s'han establert nous acords amb 5 entitats com la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, el Museu d'Arenys de Mar o la Universitat Politècnica de Catalunya.

Quant als descatalogats i duplicats, als quals des de fa uns anys intentem donar sortida via donació-intercanvi amb altres centres, aquest 2016 han estat 184 les unitats enviades amb l'objectiu final d'optimitzar i ajustar la temàtica de la Biblioteca a l'àmbit marítim i portuari.

L'Hemeroteca compta amb 439 capçaleres entre revistes i diaris de temàtica marítima i portuària. Seguint els mateixos criteris que per a la Biblioteca, de depurar i prioritzar les temàtiques marítimes i portuàries, aquest any 2016, s'ha donat sortida a 57 exemplars de números duplicats o descatalogats, a través de llistes periòdiques que s'envien a altres centres potencialment interessats, com les biblioteques universitàries i portuàries o les hemeroteques de la ciutat.

4. EL PREMI D'INVESTIGACIÓ

L'Autoritat Portuària de Tarragona i l'Arxiu del Port de Tarragona van convocar l'any 2016 el VII Premi d'Investigació Port de Tarragona. El termini de presentació dels treballs va finalitzar el 25 de novembre de 2016 i se n'hi van presentar nou. El jurat d'aquesta nova convocatòria es reunirà a finals del mes de gener de 2017 per determinar el projecte guanyador d'aquesta setena edició.

5. LA DIFUSIÓ I LA DIVULGACIÓ

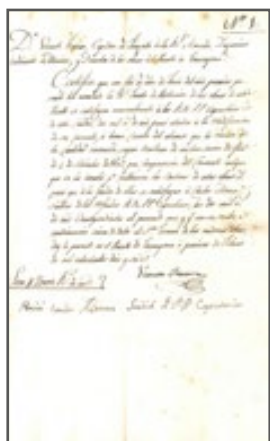
Seguint amb el nostre objectiu de difondre i divulgar els nostres fons i el nostre centre s'han organitzat en aquest any 2016 diferents propostes:

5.1 Articles i textos

- Redacció de la Memòria de l'Arxiu 2015.
- Redacció de la Memòria RSC 2015.
- "70 anys d'una gran troballa submarina: el sarcòfag d'Hipòlit".
A: *Unió de Jubilats*, desembre 2016.

5.2 El document del mes és...

El mes de gener de 2016 donàrem per finalitzada aquesta activitat que engegàrem a finals de l'any 2011. Malgrat tenir bona acceptació i assolir unes xifres de descàrrega de la pàgina web importants (93.761), el mes de gener de 2016 es va publicar l'últim document del mes, el número 50, un llibre de certificacions i lliuraments de l'any 1816, concretament una certificació de pagament del dia 1 de febrer, de 2.000 rals d'ardit, al síndic dels Pares Caputxins de Tarragona, Carlos Morera, per a la reedificació del nou convent, i en compensació de la demolició de l'antic edifici situat al costat de la pedrera del Port. El comiat del document del mes es va materialitzar en una "ió que es va poder veure en el vestíbul de l'Arxiu durant el primer trimestre de 2016, titulada, "50 documents portuaris".

5.3 Els dimarts a l'Arxiu

Els dimarts a l'Arxiu ha estat la nova aposta de difusió proposada per l'Arxiu del Port de Tarragona. Amb periodicitat trimestral, es pretén acostar al públic temes d'interès que versin sobre temàtica portuària, històrica, marítima o també del món dels arxius en diferents formats: xerrades, rutes, tallers o presentacions de llibres.

Durant l'any 2016 s'han dut a terme:

- 19 de gener de 2016. Conferència. "La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil (1936-1939)", a càrrec d'Adrián Cabezas, doctor en Història Contemporània per la UB. L'acte formava part del programa d'activitats celebrades a Tarragona amb motiu de la commemoració del final de la Guerra Civil. Assistiren 30 persones.
- 5 d'abril de 2016. Conferència. "Arxius, Memòria Històrica i Drets Humans" a càrrec de Ricard Ibarra Ollé, president d'Arxivers sense Fronteres. Assistiren 12 persones.
- 14 i 21 de juny. Taller. "Com organitzar i conservar les nostres fotografies de l'àlbum familiar" amb Susanna Muriel, arxivera especialitzada en col·leccions fotogràfiques. Assistiren 30 persones.

- 25 d'octubre de 2016. Conferència. "La vida quotidiana als fars". David Moré Aguirre. Assistiren 23 persones.

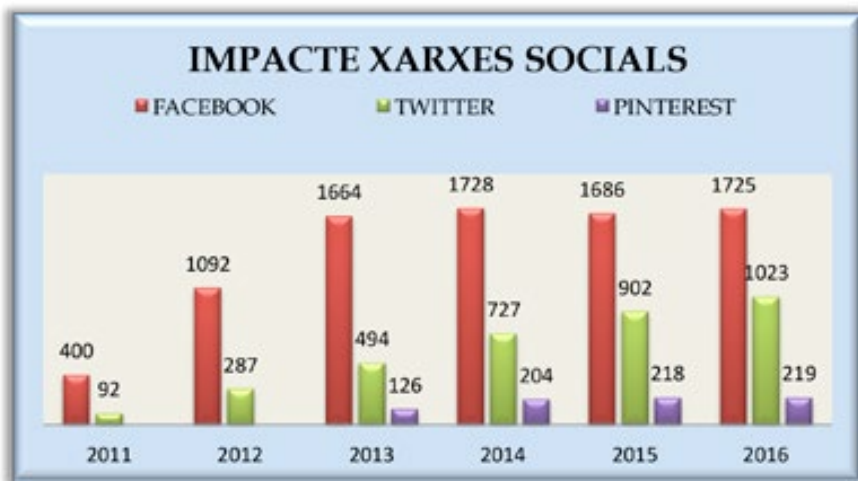
5.4 Canals socials

Continuen sent els canals socials els mitjans de difusió més consolidats i de referència, a banda de la pàgina web. La presència de l'Arxiu del Port a les xarxes socials ens han permès fer arribar les nostres activitats a un públic molt més ampli.

La pàgina de **Facebook**, compta amb 1.725 seguidors i l'estadística de vistes d'articles continua sent considerable; s'ha assolit en aquest any 2016 una cota màxima de 1.993 vistes d'un sol article. Pel que fa al grup de Facebook Archivos Portuarios actualment està format per 309 membres.

El compte de **Twitter** té 1.023 seguidors i s'han fet 5.599 tuïts; al canal **Pinterest** hi tenim 219 seguidors i 1.795 pins o imatges repartides en 10 taulers temàtics: fars, vaixells, museus marítims, Port de Tarragona, ports i activitats de l'Arxiu.

En el mes d'octubre es va fer públic un llistat dels arxius catalans amb més presència a les xarxes socials i comprovarem, un cop més, que el nostre arxiu ocupava un lloc destacat, el 14è, de 20.

5.5 Arxiportus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona

Amb motiu del 25è aniversari del nostre centre i amb la finalització de l'activitat El document del mes és... decidirem obrir un nou canal de difusió a la plataforma Blogger, amb la publicació **d'ArxiPortus el blog de l'Arxiu del Port de Tarragona**, i la pretensió de publicar entrades que facin referència als nostres documents, als nostres fons i també, si s'escau, a les nostres activitats.

El blog va veure la llum a mitjan agost de 2015, s'han fet 40 entrades i ha tingut 15.544 visites. Es difon a través de Facebook, Twitter i també de **Google+**.

L'entrada més vista ha estat la titulada Embarcats per a morir. Enviament de tropes a la Guerra del Rif des del Port de Tarragona, un testimoni audiovisual que ha tingut 522 vistes, i que publicarem el 27 d'octubre amb motiu de la celebració del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual.

5.6 Dia Internacional dels Arxius

El Dia Internacional dels Arxius aquest any el celebrarem amb l'activitat **Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca**. Varem fer una sessió al matí per al personal de l'Autoritat Portuària de Tarragona i a la tarda per al públic en general. En total hi assistiren 60 persones.

Aquesta activitat és una visita teatralitzada, en què el capità Apodaca, personatge portuari, acosta la història del Port de Tarragona, i alhora ensenya com funciona l'Arxiu, els fons que acull, les condicions climàtiques de preservació de la documentació, mostra alguns documents, i porta als assistents pels dipòsits i la sala de consulta, en un recorregut amè que comporta també l'exterior de l'edifici i la plaça dels Carros.

6. LES EXPOSICIONS

50 documents portuaris

Entre l'11 de febrer i el 15 d'abril de 2016 romangué oberta aquesta exposició al vestibul de l'Arxiu, la qual visitaren gairebé 200 persones.

La mostra, de petit format, tenia com a objectiu acomiadar l'activitat El document del mes és... així com donar-la a conèixer. Abans d'acabar del tot aquesta proposta de difusió vàrem creure oportú organitzar aquesta exposició que amb el títol "50

documents portuaris", pretenia explicar i exposar una mostra de les petites joies que han estat document del mes i que custodiem en el nostre Arxiu.

Al llarg dels més de 4 anys de durada de l'activitat, els criteris de selecció de documents han estat diversos encara que, de vegades, han obeït a la representativitat del document, a la seva actualitat o a la celebració d'una efemèride, com el centenari de la Primera Guerra Mundial, o el 75è aniversari de l'acabament de la Guerra Civil. De vegades la selecció s'ha fet per donar a conèixer els diferents fons documentals que custodiem a banda dels de l'administració portuària, els d'associacions (Gremi i Nàutic), els d'altres administracions (Capitania) o els fons personals (Castellarnau). De vegades, la selecció ha estat per mostrar d'altres documents: fotografies i plànols, revistes o memòries portuàries. A banda dels reproduïts en els plafons, en les vitrines es va poder veure de prop alguns dels documents que han estat document del mes, com per exemple, una denúncia d'un guardamolls de l'any 1893, el projecte del moll de Costa de 1883, un llibre de Duanes de 1810 o el reglament del Gremi de Marejants del 1881.

A l'exposició vàrem parlar també de l'any 2015 en què el document mensual va viatjar fins al Moll de Costa i va estar exposat a la ciutadania durant trenta dies a la vitrina *Compartint la mar amb...* acompanyat d'objectes adients del Museu del Port, per celebrar els 15 anys d'aquest centre germà del nostre.

7. LES PUBLICACIONS

Durant l'any 2016 des de l'Arxiu del Port s'ha col·laborat amb el Servei de Publicacions del Port de Tarragona en les següents accions:

- En qualitat de membres del jurat participarem en la tercera edició del Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona al qual optaren 98 treballs. Els guardons van ser lliurats el 19 d'abril, data en què també fou presentada l'edició digital del recull d'obres premiades.
- En l'edició digital i presentació del llibre d'Antonio Moreno: *La Armada española en el Puerto de Tarragona* el dia 21 de gener.
- En la presentació del llibre de Laura Tienda i Albert Curto *El vapor Anita. La història d'un mite* el dia 18 de febrer.
- En l'edició digital i presentació del llibre *Officia Portuensia. Vida i treball al port a través de l'epigrafia i les fonts textuais: una aproximació a Tarraco*, de Patricia Terrado Ortuño. L'acte de presentació va tenir lloc el 19 d'octubre a la sala d'actes de l'Arxiu del Port.
- En l'edició digital del llibre de Luis Ballester: *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*.
- I com cada any, el 23 d'abril, vàrem estar presents a la Rambla de Tarragona per presentar les darreres publicacions en el marc de la Diada de Sant Jordi.

8. ALTRES ACTIVITATS

8.1 Visita pels espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona

Emmarcada dins els actes que tingueren lloc a la ciutat de Tarragona durant el mes de gener i febrer de 2016, amb el títol 15 de gener de 1939: el final de la Guerra Civil a Tarragona, organitzats per l'Ajuntament de Tarragona i el seu Servei d'Arxiu i Documentació, l'Arxiu del Port proposà l'activitat: Visita pels espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona que va anar a càrrec de l'historiador i professor de l'IES Pons d'Icart, Magí Aloguin Pallach.

La visita, de caràcter gratuït, va tenir lloc el diumenge 31 de gener i transcorregué al llarg del Moll de Costa per acabar al cap d'una hora i mitja als peus de les escales de Comandància.

Hi assistiren 80 persones. A diferència de l'any anterior, en aquesta ocasió, l'itinerari va començar a l'interior del Museu del Port de Tarragona on es troba una zona dedicada a la Guerra Civil i al fort impacte que va tenir sobre les instal·lacions portuàries.

8.2 Presentació de les activitats didàctiques de l'Arxiu

Per a la comunitat educativa i a través del taller Veure o viure els Museus? organitzat pel Centre de Recursos Pedagògics del Tarragonès, es va organitzar una sessió que va tenir lloc el 23 de novembre per donar a conèixer les activitats didàctiques del nostre centre d'arxiu que són:

- De l'Arxiu al Museu, un recorregut per la història del Port. El barri del Serrallo.
- Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca.

Ambdues activitats van adreçades a estudiants del Segon Cicle de l'ESO i als de Batxillerat.

9. LES COL·LABORACIONS

- Amb el Museu del Port de Tarragona: préstec i consulta de diversa documentació per documentar peces del fons del Museu.
- Amb el Servei de Publicacions del Port: suport en l'edició, difusió i distribució de diversos llibres publicats durant l'any.
- Amb la URV: organització de la visita d'alumnes d'Arxivística al nostre centre; pràctiques d'alumnes del Grau d'Història.
- Amb la Generalitat de Catalunya: Aportació de dades per a l'Estadística d'Arxius 2015.
- Amb l'AV Barri del Port: conferència sobre "Els orígens del Barri del Port" el 3 de novembre en el marc de la Setmana Cultural organitzada per aquella entitat.

10. LES VISITES

- Institut Vidal i Barraquer, 31 de març, 16 alumnes,
- Institut Vidal i Barraquer, 6 d'abril, 22 alumnes del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Administració i Gestió.
- Institut Andreu Nin, 13 d'abril, 35 alumnes.
- URV. Alumnes d'Arxivística, 12 de maig. 26 alumnes.
- Institut Ramon Berenguer IV de Cambrils, 14 de novembre, 63 alumnes.

11. LA FORMACIÓ DEL PERSONAL

El personal adscrit a l'Arxiu ha participat aquest any 2016 en els següents cursos i jornades, tan organitzats per l'Autoritat Portuària, com per altres entitats:

- Cerques eficaces per Internet i aproximació a les xarxes socials.
- Drets de ciutadania: del passat al futur. Universitat d'estiu. URV.
- Com organitzar i conservar les nostres fotografies de l'àlbum familiar.
- XXII Jornadas de Archivos Universitarios. La gestión de documentos en el entorno digital.

12. PERSONAL EN PRÀCTIQUES

Durant aquest any 2016 hem pogut gaudir de la col·laboració del practicant Juan Carlos Fernández Ruiz, estudiant del Grau d'Història de la URV, que va optar per fer les pràctiques curriculars al nostre centre. Un total de 150 hores que li han permès conèixer els nostres fons, treballar els inventaris i la documentació en diferents suports.

També hem pogut comptar amb l'ajuda inestimable de Noemí Navarro Espada que des del mes de maig, i per un període de 12 mesos, està treballant en el nostre centre gràcies a una Beca d'Inserció Laboral de la URV. Una de les tasques que ha dut a terme ha estat l'inventari detallat de la sèrie Llibres d'anotació de les llibretes d'inscripció Marítima del Fons Capitania Marítima de Tarragona que ha permès tenir a l'abast informació de més de 9.600 persones vinculades a activitats marítimes entre 1925 i 1992. També s'ha fet càrrec de l'ordenació i inventari de la nova col·lecció Ephemera que aplega una extensa i variada gamma de representacions gràfiques elaborades amb un propòsit específic que no pretenen sobreviure a l'actualitat del seu missatge. Aquesta col·lecció es va nodrint, per exemple, amb donacions com la que el 26 de juliol va fer Antonio Moreno, investigador naval, de menús d'àpats a bord de vaixells o una invitació a un acte d'avarada d'un remolcador. Fins al moment tenim registrades unes 1.300 unitats.

13. L'ARXIU EN XIFRES

- L'Arxiu Digital: 976.913 visites
- Consultes: 634
- Documentació consultada: 600
- Préstecs de Documentació i Biblioteca: 406
- Consultes Arxiu Fotogràfic: 435
- Documents reproduïts: 1.414
- Documents digitalitzats: 12.000 pàgines
- Metres lineals ocupats: 2.516,13
- Unitats d'instal·lació: 17.204
- Consultes catàleg Biblioteca: 36.705
- Assistència de públic en actes organitzats per l'Arxiu: 947 persones
- Visites pàgina web: 83.210

Descàrregues

- Arxiu digital: 14.183
- Video document portuari: 3.910
- Vídeos exposicions: 5.631
- El document del mes és...: 93.761
- Inventaris: 9.093
- Bases VII Premi: 787
- Memòries Arxiu: 32.613
- Biblioteca Digital: 5.603
- Dossier activitat didàctica De l'Arxiu al Museu: 1.553
- Exposicions: 7.250

- **Facebook:** 1.725 seguidors
- **Grup de Facebook Archivos Portuarios:** 309 membres
- **Twitter:** 5.599 tuits i 1.023 seguidors
- **Pinterest:** 10 taulers, 1.795 pins i 219 seguidors
- **Arxiportus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona:** 40 entrades, 15.544 vistes

[illegible]

En els darrers anys, el Port de Tarragona –a través del seu Arxiu–, ha posat en marxa un procés de digitalització i ja han aconseguit aplicar aquesta tècnica en 12.000 imatges. Des de l'Arxiu, s'han centrat sobretot en aquelles sèries documentals que han demostrat ser de més interès per a les persones usuàries, tenint en compte la trajectòria dels més de 25 anys que aquest centre porta de cara al públic, i amb l'objectiu d'aconseguir la màxima difusió i també per a la preservació dels mateixos documents. Aquest 2016 s'han passat a format digital els llibres de Duanes del Fons de la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona, organisme que va encarregar-se de la gestió portuària a Tarragona entre 1790 i 1836. Concretament són 36 volums, dels anys 1799 al 1836, en els quals es registren les taxes que els vaixells pagaven per entrar al Port de Tarragona i les diferents duanes de la demarcació, com Vilanova, Sitges, el Vendrell, Salou i Cambrils. Només hi falta documentació dels anys de la Guerra del Francès i l'any 1801.

L'Arxiu del Port ha digitalitzat llibres del 1799 al 1836 enquany

Introducció

Des de fa uns quants anys el Port de Tarragona, a través del seu Arxíu, ha posat en marxa un procés de digitalització, en especial d'aquelles sèries documentals que han demostrat ser de més interès per a les persones usuàries, tenint en compte la trajectòria dels més de 25 anys que aquest centre porta de cara al públic, i amb l'objectiu d'aconseguir la màxima difusió i també per a la preservació dels mateixos documents.

Aquest any 2006 els s'han passat a format digital 57 llibres de Duanes del Port de la Junta Protectora de les Obres del Port

de Tarragona, organisme que es va encarregar de la gestió portuària a Tarragona entre 1790 i 1836. Concretament són 36 volums, dels anys 1799 al 1836, en els quals es registren els arribos o taxes que els vaixells pagaven per entrar al Port de Tarragona i les diferents duanes de la demarcació (lavors conegudes) que eren Vilanova, Sitges, Vendrell, Salou i Cambrils. Es tracta d'una sèrie molt completa en què no només falta la documentació dels anys de la Guerra del Francès i l'any 1804. Ja són gairebé 12.000 imatges digitals que a partir d'ara estan disponibles en línia a la pàgina del Port

Visita por los espacios portuarios de la Guerra

■ El historiador y profesor del Institut Pons d'Icart de Tarragona, Magí Aloguín, llevó a cabo ayer al mediodía una visita guiada por los espacios portuarios de la Guerra Civil. El especialista remarco que el equipamiento marítimo de la ciudad tuvo una especial actividad durante el conflicto armado como centro de suministro, tanto para las tropas como para la población civil.

Aloguín relató que el espacio estuvo gravemente afectado por los bombardeos que sufrió la ciudad durante la contienda bélica. De hecho, los desperfectos en las instalaciones y las infraestructuras fueron considerables, por lo que —una vez finalizada la guerra— fue necesario reconstruirlas. Quedaron especialmente afectados los tinglados del Moll de Costa y el Refugi número 2.

Imagen de la visita guiada que se llevó a cabo ayer al mediodía en las instalaciones del Port. FOTO: PÈL·LENNÉ

CULTURA

Neix una nova associació per a la recuperació de la memòria històrica

Elle actes per a la commemoració del 80è aniversari de la Guerra Civil espanyola començaran dijous

Rosa Ferragut

La ciutat tarragonina, de manera oficial, queda de nou amb una nova entitat que té l'objectiu de recuperar i potenciar la memòria històrica de la ciutat del Mar de Tarragona per la Memòria. Aquest grup està format per la màxima autoritat per a la commemoració del 80è aniversari de la Guerra Civil espanyola (Tarragona), la ciutat del Mar de Tarragona, el president de l'Institut, Xavier Trilleras, i diversos historiadors que venen treballant en la ciutat, després d'una iniciativa que ha estat organitzada per la ciutat del Mar de Tarragona.

Per la seva banda, el director de l'Institut Municipal, Jordi Piqué, va destacar que la celebració d'aquesta efemèride s'ha de servir per reforçar tot allò que es va fer malament en el passat.

Les diverses activitats permetran fer un repàs històric des de l'inici de la Segona República fins al final de la dictadura franquista. En total es compten amb cinc conferències, dues visites guiades i un taller fotogràfic.

La regidora de Cultura, Begoña Floria, va destacar la implicació de les diverses entitats participants, i la regidora que tenen com a objectiu principal el fer per parlar de valors com la convivència democràtica i pacífica.

Des de l'organització del Pla

Per a nova entitat col·labora en el programa d'activitats.

La destrucció causada pels bombardejos a la Plaça de Braus.

acompanyat i poder ampliar unes dades que estem d'educació secundària participem en les visites i entorns de primera mà tot allò que s'implanta a les sales.

Per la seva banda, la Biblioteca Pública de Tarragona, a través de la seva col·lecció de guerra, d'història de soldats del Camp de Tarragona, el 20 de

gener a les set del vespre. A més, el dia 28 d'agost Pons d'Icart celebrarà la conferència «La guerra des del port: diàries i memòries de soldats combatents». També serà a les set del vespre. Des de la URH, el professor Josep Sánchez Cervera pronunciarà la conferència «Les brigades internacionals, a l'Arxiu de Tarragona el dia 29.

Coneix l'arxiu amb el capità Apodaca

■ Amb motiu del Dia Internacional de l'Arxiu, l'Arxiu del Port de Tarragona organitza la conferència «Coneix l'arxiu amb el capità Apodaca». L'acte començarà a les 19.00 hores i tindrà lloc a l'Arxiu del Port de Tarragona. El capità Apodaca va ser un dels soldats de la guerra civil que va arribar a Tarragona. La seva presència a la ciutat va ser molt breu, però va deixar una empremta que ha quedat a la ciutat. El capità Apodaca va ser un dels soldats de la guerra civil que va arribar a Tarragona. La seva presència a la ciutat va ser molt breu, però va deixar una empremta que ha quedat a la ciutat.

Un dels moments de la visita guiada a l'Arxiu del Port.

Tarragona 'La vida als fars'

19.00 H. Arxiu del Port

En David Moré Aguirre, arxivista i historiador dels fars, impartirà la conferència titulada «La vida quotidiana als fars. Fars i faroners tarragonins», dins el marc de l'activitat «Els dimarts a l'Arxiu» amb l'objectiu d'acostar al públic temes marítims, d'història i dels arxius.

«La defensa de la costa»

19.00 H. Arxiu del Port

■ Conferència «La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil (1936-1939)», a cura d'Adrià Cabezas.

Visita por los espacios portuarios de la Guerra

■ El historiador y profesor del Institut Pons d'Icart de Tarragona, Magí Aloguín, llevó a cabo ayer al mediodía una visita guiada por los espacios portuarios de la Guerra Civil. El especialista remarco que el equipamiento marítimo de la ciudad tuvo una especial actividad durante el conflicto armado como centro de suministro, tanto para las tropas como para la población civil.

Aloguín relató que el espacio estuvo gravemente afectado por los bombardeos que sufrió la ciudad durante la contienda bélica. De hecho, los desperfectos en las instalaciones y las infraestructuras fueron considerables, por lo que —una vez finalizada la guerra— fue necesario reconstruirlas. Quedaron especialmente afectados los tinglados del Moll de Costa y el Refugi número 2.

Imagen de la visita guiada que se llevó a cabo ayer al mediodía en las instalaciones del Port. FOTO: PÈL·LENNÉ

1. LOS FONDOS DOCUMENTALES

1.1. La digitalización

Durante el año 2016 se han pasado a formato digital los libros de Aduanas del Fondo de la Junta Protectora de las Obras del Puerto de Tarragona, desde el 1799 al 1836, una de las series documentales más consultadas de nuestro Archivo. Concretamente son 36 volúmenes en los cuales se registran los arbitrios o tasas que los barcos pagaban por entrar al Puerto de Tarragona a través de las diferentes aduanas de la demarcación (entonces corregimiento) que eran Vilanova, Sitges, Vendrell, Salou y Cambrils. Se trata de una serie muy completa en la cual solamente falta la documentación de los años de la Guerra del Francés y el año 1804. Un total de 63 ficheros y 12.000 páginas, que están disponibles para su consulta en el apartado l'Arxiu digital de la página web del Puerto de Tarragona.

Se ha continuado también en este año con la digitalización de los planos que acompañan los proyectos antiguos de obras para preservarlos del uso y manipulación futuras y para facilitar su consulta y reproducción, tarea que se hace conjuntamente con los compañeros de Delineación y Planimetría de la Autoridad Portuaria. Actualmente están en línea en la página web (Arxiu Digital) los planos de los primeros 90 proyectos de obras, desde el año 1868 al 1923, y en el Archivo, los planos hasta el proyecto número 228 del año 1945. En este año 2016 se han digitalizado 544 planos de estos proyectos históricos.

1.2. Las transferencias de documentación

De la Autoridad Portuaria, durante el año 2016, se han recibido 2 transferencias de documentación administrativa, lo que ha comportado el ingreso de 128 cajas de archivo y 14,72 metros lineales más de espacio ocupado, que en total es de 2.516,13 metros lineales repartidos entre los depósitos de los edificios de la calle del Mar y de la plaza de los Carros. A raíz de una auditoría interna, y a consecuencia de una observación del equipo de auditoras, se ha aplicado una acción correctiva en el procedimiento de Transferencia de Documentación al Archivo, consultas y préstamos, integrados dentro del Sistema de Gestión de Calidad de la Autoridad Portuaria de Tarragona.

1.3. Los préstamos y las consultas

En el 2016 el número de consultas, tanto presenciales como no presenciales, ha sido de 199, 600 los documentos consultados y 1.414 las reproducciones realizadas. En cuanto a los préstamos de documentos se han hecho 365 y 41 de Biblioteca.

A estas cifras, pero, habría que añadir y considerar las **976.913 visitas** a los documentos digitales publicados en la página web, que acabarían de completar el número de consultas y gestiones realizadas con documentos depositados en nuestro Archivo. La tendencia actual es esta, y nuestro centro no es ajeno al cambio; cada vez las cifras virtuales serán superiores a las presenciales, y de aquí nuestro interés por digitalizar las series documentales más importantes y ponerlas a disposición de las personas investigadoras a través de Internet.

2. EL FONDO DE IMÁGENES

Con 11.068 fotografías registradas y digitalizadas, la Fototeca del Archivo del Puerto,

disponible en línea a través de la página web, continúa teniendo un volumen importante de consultas, 435 contadas este año 2016, 1.244 búsquedas en la base de datos y 560 fotos buscadas.

Se han servido imágenes para exposiciones como la de “Remant al Nàutic en B/N” organizada por el Museo del Puerto de Tarragona, y también para ilustrar publicaciones como *Officia portuensia* de Patricia Terrado así como artículos de diarios y revistas.

Especial énfasis en la tarea llevada a cabo conjuntamente con TAC 12 para la elaboración del programa *Coneixem el Port* en el que se pudieron ver fotografías de nuestro Archivo a las que acompañaba una explicación de voz en off sobre temas portuarios diversos como las collas de estibadores, la visita del rey Carlos IV, las casetas de baño o el reloj del dique.

Durante el año 2016 ha tenido lugar la cesión de 60 fotografías por parte de Jordi Morant y Ram Giner a los cuales aprovechamos para darles las gracias.

3. LA BIBLIOTECA Y LA HEMEROTECA

La Biblioteca Auxiliar del Archivo cuenta en la actualidad con 8.980 volúmenes, de los cuales 203 son en formato digital, y el resto, en soporte papel; su catálogo que está disponible en línea, ha tenido 36.705 visitas.

Durante el año 2016 se ha continuado con la tarea de revisión de la biblioteca, tanto físicamente, con el objetivo de detectar posibles duplicados, localizaciones erróneas, descatalogados... como informáticamente, gracias a la puesta en marcha de nuevas funcionalidades y mejora en el rendimiento de la aplicación que permite su gestión.

A raíz de los acuerdos de intercambio que tenemos establecidos con instituciones y entidades, la Biblioteca, ha incorporado 47 nuevas publicaciones y este año se han establecido 5 de nuevos con entidades como la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, el Museu de Arenys de Mar o la Universitat Politècnica de Catalunya.

En cuanto a los descatalogados y duplicados, a los que desde hace unos años intentamos dar salida vía donación-intercambio con otros centros, este 2016 han sido 184 las unidades enviadas con el objetivo final de optimizar y ajustar la temática de la Biblioteca al ámbito marítimo y portuario.

La Hemeroteca cuenta con 439 cabeceras entre revistas y diarios. Siguiendo los mismos criterios que para la Biblioteca, de depurar y priorizar las temáticas marítimas y portuarias, este año 2016, se ha dado salida a 57 ejemplares de números duplicados o descatalogados, a través de listas periódicas que se envían a otros centros potencialmente interesados, como las bibliotecas universitarias y portuarias o las hemerotecas de la ciudad.

4. EL PREMIO DE INVESTIGACIÓN

La Autoridad Portuaria de Tarragona y el Archivo del Puerto de Tarragona convocaron el año 2016 el *VIII Premio de Investigación Port de Tarragona*. El plazo de presentación de los trabajos finalizó el 25 de noviembre de 2016 y se presentaron nueve. El jurado de esta nueva convocatoria se reunirá a finales del mes de enero de 2017 para determinar el proyecto ganador de esta séptima edición.

5. LA DIFUSIÓN Y LA DIVULGACIÓN

Siguiendo con nuestro objetivo de difundir y divulgar nuestros fondos y nuestro centro se han organizado en este año 2016 diferentes propuestas.

5.1 Artículos y textos

- redacción de la Memoria del Archivo 2015.
- redacción de la Memoria RSC 2015
- “70 anys d’una gran troballa submarina: el sarcòfag d’Hipòlit”. A: *Unió de Jubilats*, desembre 2016.

5.2 El documento del mes es...

El mes de enero de 2016 dimos por finalizada esta actividad que emprendimos a finales del año 2011. A pesar de tener buena aceptación y lograr unas cifras de descarga de la página web importantes (93.761), el mes de enero de 2016 se publicó el último documento del mes, el número 50, un libro de certificaciones y libramientos del año 1816, concretamente una certificación de pago del día 1 de febrero, de 2.000 reales de ardites, al síndico de los Padres Capuchinos de Tarragona, Carlos Morera, para la reedificación del nuevo convento, y en compensación de la demolición del antiguo edificio situado junto a la pedrera del Puerto.

La despedida del documento del mes se materializó en una exposición que se pudo ver en el vestíbulo del Archivo durante el primer trimestre de 2016, titulada 50 documentos portuarios.

5.3 Els dimarts a l’Arxiu

Ha sido esta la nueva apuesta de difusión propuesta por el Archivo del Puerto de Tarragona. Con periodicidad trimestral, se pretende acercar al público temas de interés que versen sobre temática portuaria, histórica, marítima o también del mundo de los archivos en diferentes formatos: charlas, rutas, talleres o presentaciones de libros.

Durante el año 2016 se han llevado a cabo:

- 19 de enero de 2016. Conferencia. La defensa de la costa de Cataluña durante la Guerra Civil (1936-1939), a cargo de Adrián Cabezas, doctor en Historia Contemporánea por la UB. El acto formaba parte del programa de actividades celebradas en Tarragona con motivo de la conmemoración del final de la Guerra Civil. Asistieron 30 personas.
- 5 de abril de 2016. Conferencia. Archivos, Memoria Histórica y Derechos Humanos a cargo de Ricard Ibarra Ollé, presidente de Archiveros sin Fronteras. Asistieron 12 personas.
- 14 y 21 de junio. Taller. Como organizar y conservar nuestras fotografías del álbum familiar, con Susanna Muriel, archivera especializada en colecciones fotográficas. Asistieron 30 personas.
- 25 de octubre de 2016. Conferencia. La vida cotidiana en los faros. David Moré Aguirre. Asistieron 23 personas.

5.4 Canales sociales

Continúan siendo los canales sociales los medios de difusión más consolidados y de referencia, junto a la página web. La presencia del Archivo del Puerto en las redes sociales nos ha permitido hacer llegar nuestras actividades a un público mucho más amplio.

La página de **Facebook**, cuenta con 1.725 seguidores y la estadística de vistas de artículos continúa siendo considerable; se ha logrado en este año 2016 una cota máxima de 1.993 vistas de un solo artículo. En cuanto al grupo de Facebook Archivos Portuarios actualmente está formado por 309 miembros.

La cuenta de **Twitter** tiene 1.023 seguidores y se han hecho 5.599 tuits; en el canal **Pinterest**

tenemos 219 seguidores y 1.795 pins o imágenes repartidas en 10 tableros temáticos: faros, barcos, museos marítimos, Puerto de Tarragona, puertos y actividades del Archivo.

En el mes de octubre se hizo público un listado de los archivos catalanes con más presencia en las redes sociales y comprobamos, una vez más, que nuestro archivo ocupaba un lugar destacado, el 14 de 20.

5.5. Arxiportus. El blog del Archivo del Puerto de Tarragona

Con motivo del 25 aniversario de nuestro centro y habiendo finalizado la actividad El documento del mes es... decidimos abrir un nuevo canal de difusión en la plataforma Blogger, con la publicación de ArxiPortus el blog de l'Arxiu del Port de Tarragona, y la pretensión de publicar entradas que hagan referencia a nuestros documentos, a nuestros fondos y también, de nuestras actividades.

El blog vio la luz a mediados del mes de agosto de 2015; se han hecho 40 entradas y ha tenido 15.544 visitas. Se difunde a través de Facebook, Twitter y también de **Google+**.

La entrada más vista ha sido la titulada Embarcats per a morir. Enviament de tropes a la Guerra del Rif des del Port de Tarragona, un testimoni audiovisual que ha tenido 522 visitas, y que publicamos el 27 de octubre con motivo de la celebración del Día Mundial del Patrimonio Audiovisual.

5.6. Día Internacional de los Archivos

El Día Internacional de los Archivos este año lo celebramos con la actividad **Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca**. Programamos una sesión de mañana para el personal de la Autoridad Portuaria de Tarragona y otra de tarde para al público en general. En total asistieron 60 personas.

Esta actividad es una visita teatralizada, en que el capitán Apodaca, personaje portuario, narra la historia del Puerto de Tarragona, y a la vez enseña cómo funciona el Archivo, los fondos que acoge, las condiciones climáticas de preservación de la documentación, muestra algunos documentos, y acompaña a los asistentes por los depósitos y la Sala de Consulta, en un recorrido que comporta también el exterior del edificio y la plaza de los Carros.

6. LAS EXPOSICIONES

50 documentos portuarios

Entre el 11 de febrero y el 15 de abril de 2016 permaneció abierta esta exposición en el vestíbulo del Archivo, la cual visitaron unas 200 personas.

La muestra, de pequeño formato, tenía como objetivo dar a conocer la actividad El documento del mes es... Antes de acabar del todo esta propuesta de difusión creímos oportuno organizar esta exposición que con el título 50 documentos portuarios, pretendía explicar y exponer una muestra de las pequeñas joyas que han sido documento del mes y que custodiamos en nuestro Archivo.

A lo largo de más de 4 años de duración de la actividad, los criterios de selección de documentos han sido diversos aunque a veces han obedecido a la representatividad del documento, a su actualidad o a la celebración de una efemérides, como el centenario de la Primera Guerra Mundial, o el 75 aniversario del final de la Guerra Civil. Otras veces la selección se ha hecho para dar a conocer los diferentes fondos documentales que custodiamos aparte de

los de la administración portuaria, los de asociaciones (Gremi de Marejants y Club Nàutic de Tarragona), los de otras administraciones (Capitanía Marítima) o los fondos personales (Castellarnau). En ocasiones, la selección ha ido en función de mostrar otros documentos: fotografías y planos, revistas o memorias portuarias.

Además de los reproducidos en los plafones de la exposición, en las vitrinas se pudieron ver de cerca algunos de los documentos que han sido documento del mes, como por ejemplo, una denuncia de un guardamuelleres del año 1893, el proyecto del Muelle de Costa de 1883, un libro de Aduanas de 1810 o el reglamento del Gremi de Marejants del 1881.

En la exposición hablamos también del año 2015 en que el documento mensual viajó hasta el Muelle de Costa y estuvo expuesto a la ciudadanía durante treinta días en la vitrina *Compartint la mar amb...* acompañado de objetos relacionados del Museu del Port de Tarragona, para celebrar los 15 años de este centro hermano del nuestro.

7. LAS PUBLICACIONES

Durante el año 2016 desde el Archivo del Puerto se ha colaborado con el Servicio de Publicaciones del Puerto de Tarragona en las siguientes acciones:

- En calidad de miembros del jurado participamos en la tercera edición del Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona al que optaron 98 trabajos. Los galardones fueron entregados el 19 de abril, fecha en que también fue presentada la edición digital de recopilación de las obras premiadas.

- En la edición digital y presentación del libro de Antonio Moreno: *La Armada española en el Puerto de Tarragona* el día 21 de enero.

- En la presentación del libro de Laura Tienda y Albert Curto *El vapor Anita. La història d'un mite*, el día 18 de febrero.

- En la edición digital y presentación del libro *Officia Portuensia. Vida i treball al port a través de l'epigrafia i les fonts textuais: una aproximació a Tarraco*, de Patricia Terrado Ortuño. El acto de presentación tuvo lugar el 19 de octubre en la Sala de Actos del Archivo del Puerto.

- En la edición digital del libro de Luis Ballester: *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*.

- Y como cada año, el 23 de abril, estuvimos presentes en la Rambla de Tarragona para presentar las últimas publicaciones en el marco de la Diada de Sant Jordi.

8. OTRAS ACTIVIDADES

8.1. Visita por los espacios de la Guerra Civil en el Puerto de Tarragona

Enmarcada dentro de los actos que tuvieron lugar en la ciudad de Tarragona durante el mes de enero y febrero de 2016, con el título 15 de gener de 1939: el final de la Guerra Civil a Tarragona, organizados por el Ayuntamiento de Tarragona y su Servicio de Archivo y Documentación, el Archivo del Puerto propuso la actividad: Visita por los espacios de la Guerra Civil en el Puerto de Tarragona que estuvo a cargo del historiador y profesor del IES Pons de Icart, Magí Aloguin Pallach.

La visita, de carácter gratuito, tuvo lugar el domingo 31 de enero y transcurrió a lo largo del Muelle de Costa para acabar al cabo de una hora y media a los pies de las escaleras del edificio de Comandancia. Asistieron 80 personas. A diferencia del año anterior, en esta ocasión, el itinerario comenzó en el interior del Museo del Puerto de Tarragona donde se encuentra una zona dedicada a la Guerra Civil y el fuerte impacto que tuvo sobre las instalaciones portuarias.

8.2. Presentación de las actividades didácticas del Archivo

Para la comunidad educativa y a través del taller *Veure o viure els museus?* organizado por el Centre de Recursos Pedagògics del Tarragonès, tuvo lugar una sesión el 23 de noviembre para dar a conocer las actividades didácticas de nuestro centro que son:

- De l'Arxiu al Museu: un recorregut per la historia del Port. El barri del Serrallo.
- Coneix l'Arxiu amb el capità Apodaca.

Ambas actividades van dirigidas a estudiantes del Segundo Ciclo de la ESO y a los de Bachillerato.

9. LAS COLABORACIONES

- Con el Museo del Puerto de Tarragona: préstamo y consulta de diversa documentación para documentar piezas del fondo del Museo.
- Con el Servicio de Publicaciones del Puerto: soporte en la edición, difusión y distribución de diversos libros publicados durante el año.
- Con la URV: organización de la visita de alumnos de Archivística a nuestro centro; prácticas de alumnos del Grado de Historia.
- Con la Generalitat de Catalunya: Aportación de datos para la Estadística d'Arxius 2015.
- Con la AAVV Barri del Port: conferencia sobre los orígenes del Barrio del Puerto el 3 de noviembre en el marco de la Semana Cultural organizada por aquella entidad.

10. LAS VISITAS

- Instituto Vidal i Barraquer, 31 de marzo, 16 alumnos
- Instituto Vidal i Barraquer, 6 de abril, 22 alumnos del Ciclo Formativo de Grado Superior de Administración y Gestión.
- Instituto Andreu Nin, 13 de abril, 35 alumnos.
- URV. Alumnos de Archivística, 12 de mayo. 26 alumnos.
- Instituto Ramón Berenguer IV de Cambrils, 14 de noviembre, 63 alumnos.

11. LA FORMACIÓ DEL PERSONAL

El personal adscrito al Archivo ha participado este año 2016 en los siguientes cursos y jornadas, tanto organizadas por la Autoridad Portuaria, como por otras entidades:

- Búsquedas eficaces por Internet y aproximación a las redes sociales.
- Derechos de ciudadanía: del pasado al futuro. Universidad de verano. URV.
- Cómo organizar y conservar nuestras fotografías del álbum familiar.
- XXII Jornadas de Archivos Universitarios. La gestión de documentos en el entorno digital.

12. PERSONAL EN PRÁCTICAS

Durante este año 2016 hemos podido contar con la colaboración del practicante Juan Carlos Fernández Ruiz, estudiante del Grado de Historia de la URV, que optó por hacer las prácticas curriculares en nuestro centro. Un total de 150 horas que le han permitido conocer nuestros fondos, trabajar los inventarios y la documentación en diferentes soportes.

También hemos podido contar con la ayuda inestimable de Noemí Navarro Espada que desde el mes de mayo, y por un período de 12 meses, está trabajando en nuestro centro gracias a una Beca de Inserción Laboral de la URV. Una de las tareas que ha llevado a cabo ha sido

el inventario detallado de la serie Libros de anotación de las libretas de inscripción Marítima del Fondo Capitanía Marítima de Tarragona, que ha permitido tener al alcance información de más de 9.600 personas vinculadas a actividades marítimas entre 1925 y 1992. También se ha hecho cargo de la ordenación e inventario de la nueva colección Ephemera que reúne una extensa y variada gama de representaciones gráficas elaboradas con un propósito específico que no pretenden sobrevivir a la actualidad de su mensaje. Esta colección se va nutriendo, por ejemplo, con donaciones como la que el 26 de julio hizo Antonio Moreno, investigador naval, de menús de comidas a bordo de barcos o una invitación a un acto de botadura de un remolcador. Hasta el momento se han registrado unas 1.300 unidades.

13. EL ARCHIVO EN CIFRAS

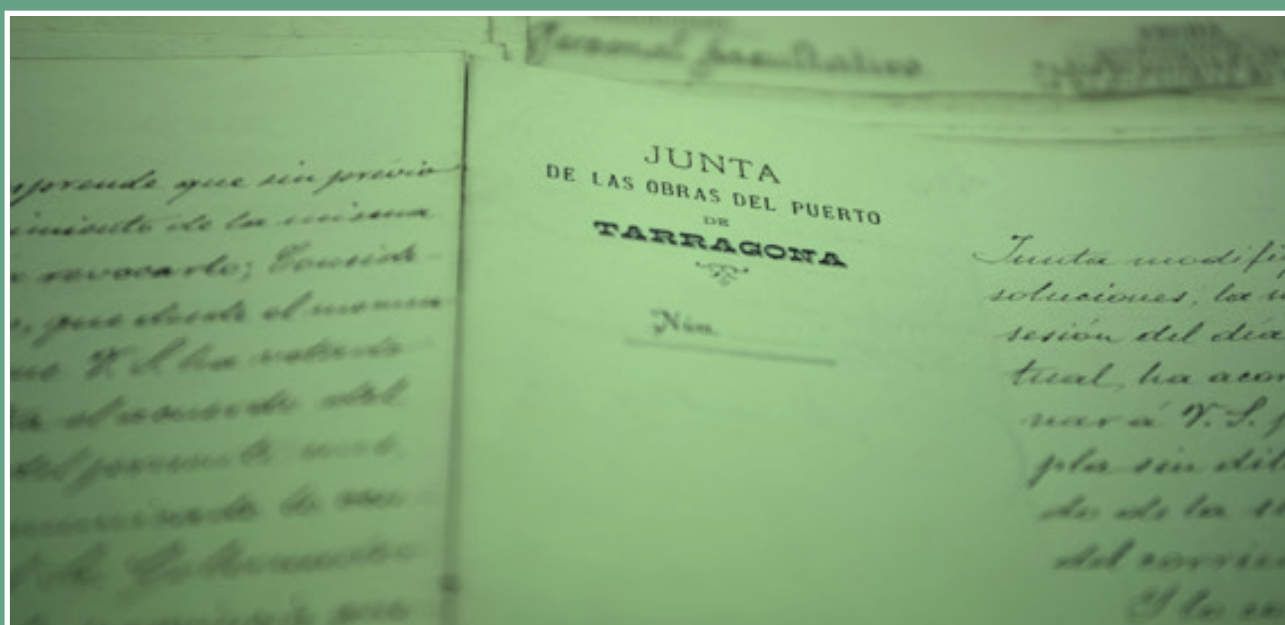
- El Archivo Digital: 976.913 visitas
- Consultas: 634
- Documentación consultada: 600
- Préstamos de Documentación y Biblioteca: 406
- Consultas Archivo Fotográfico: 435
- Documentos reproducidos: 1.414
- Documentos digitalizados: 12.000 páginas
- Metros lineales ocupados: 2.516,13
- Unidades de instalación: 17.204
- Consultas catálogo Biblioteca: 36.705
- Asistencia de público en actos organizados por el Archivo: 947 personas
- Visitas página web: 83.210

Descargas

- Archivo digital: 14.183
- Vídeo documento portuario: 3.910
- Vídeos exposiciones: 5.631
- El documento del mes es...: 93.761
- Inventarios: 9.093
- Bases VII Premio: 787
- Memorias Archivo: 32.613
- Biblioteca Digital: 5.603
- Dossier actividad didáctica De l'Arxiu al Museu: 1.553
- Exposiciones: 7.250

Canales sociales

- **Facebook:** 1.725 seguidores
- **Grupo de Facebook Archivos Portuarios:** 309 miembros
- **Twitter:** 5.599 tuits y 1.023 seguidores
- **Pinterest:** 10 tableros, 1.795 pins y 219 seguidores
- **Arxiportus. El blog del Archivo del Puerto de Tarragona:** 40 entradas, 15.544 visitas.

7 Servei de Publicacions del Port de Tarragona

Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona

PUBLICACIONS DEL
PORT DE TARRAGONA

Exercici darrere exercici el Servei de Publicacions veu augmentades les consultes, en general, i les descàrregues, en particular, de les edicions digitals a través de la pàgina web. Aquest fet s'ha de valorar com a positiu, ja que els usuaris consideren que des de la pàgina web del Port de Tarragona se'ls ofereix un contingut útil i pràctic.

1. CONSULTES I DESCÀRREGUES DE LA PÀGINA WEB

Durant l'any 2016, les visites al web del Servei de Publicacions han estat 117.298, mentre que d'entre les 50 descàrregues més significatives de tots els apartats de la pàgina web del Port de Tarragona, 2 llibres digitals es troben dins aquest rànquing, i que són:

<i>Títol</i>	<i>Rànquing</i>	<i>Total descàrregues</i>
<i>TEU Tarragona</i>	35	4.368
<i>Navinimí (volum I)</i>	43	4.203

La descàrrega més nombrosa n'ha tingut 10.538, i correspon a Norma Grua Automòbil mentre que la descàrrega que ocupa el número 50 n'ha tingut 3.818.

2. EDICIONS DEL SERVEI DE PUBLICACIONS

- III Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona.

Tercera convocatòria del Premi de Narrativa, sense variacions substancials pel que fa a les bases. Hi poden participar alumnes d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius de Formació Professional, així com de l'Escola Oficial d'Idiomes, amb un màxim d'edat de 22 anys. L'extensió dels treballs és de 3 a 5 pàgines, DIN A4, a un espai i mig, i amb font Arial 12. L'edició del 2016 ha quedat resolta pel jurat de la següent manera:

L'acte de lliurament dels premis, efectuat el dia 19 d'abril de 2016, es va fer coincidir amb la presentació del llibre en edició digital que recollia els treballs guanyadors, a més de 42 treballs seleccionats pel jurat, atesa la seva qualitat.

<i>Premi</i>	<i>Títol</i>	<i>Alumne</i>	<i>Centre</i>
1 premi BAT	<i>Crònica d'un adéu</i>	Albert Gener Martínez	Ins. Baix Penedès
1 premi ESO	<i>Euterpe Victa</i>	Sergi Planas Montía	Ins. Antonio de Martí i Franquès
2 premi	<i>Sovint la vida et sorprèn</i>	Laia Cunillera Figueras	Vedruna Sagrat Cor
3 premi	<i>El temps d'ara</i>	Clara Calabuig Martínez	Escola Elisabeth
4 premi	<i>El secret del Nil</i>	Laia Carpio Fusté	Ins. Domenèch i Montaner
5 premi	<i>El viatge més llarg</i>	Fiorella Modernell Prestini	Ins. Ramon de la Torre

- *La Armada Española en el Puerto de Tarragona (1900-2014)*, d'Antoni Moreno.

Aquest treball s'edità el 2015, però la presentació, per motius de calendari, no es portà a terme fins al 21 de gener de 2016.

- *Dolores, la remendadora remalla xarxes vora mar*, d'Imma Pujol i Antonio Latre.

Conte editat conjuntament amb la Biblioteca Pública de Tarragona, dins la col·lecció "Petit Museu" (número 4), i que continua amb el treball de donar a conèixer el patrimoni immaterial mariner del Serrallo de Tarragona. Els textos són d'Imma Pujol Farrés i les il·lustracions d'Antonio Latre.

- *El naixement dels barris del Port*, de Coia Escoda Múrria i Luis Ballester Baiges.

Exhaurida l'edició en paper –correspon a la col·lecció “Satunino Bellido”-, s’ha procedit a efectuar l’edició digital, que es pot disposar al web del Servei de Publicacions-Port de Tarragona.

- *Els agents portuaris de Tarragona (fins a 1985)*, de Joan Alió Ferrer.

Exhaurida l'edició en paper –correspon a la col·lecció “Satunino Bellido”-, s’ha procedit a efectuar l’edició digital, disponible al web del Servei de Publicacions-Port de Tarragona.

- *L'emigració del Camp de Tarragona a Llatinoamèrica (1778-1833)*, de Ginés Puente Pérez.

Edició digital d'un treball exhaustiu sobre les persones del Camp de Tarragona que partí a “fer les Amèriques”. El treball es completa amb una relació d'aquestes persones que emigraren, detallant l'origen, el port de partida, el vaixell i el port d'arribada, entre altres dades d'interès humà. Cal remarcar el protagonisme de la dona en aquesta emigració.

- **Edició del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona**, d'Esther Gutiérrez Escoda i Marc López González.

La redacció del treball està acabada, i queda pendent la revisió i posterior edició. El contingut versa sobre els diferents treballs al Port de Tarragona, les seves incidències, reivindicacions, protecció assistencial... i que dona contingut a un aspecte poc conegut de la vida laboral d'una de les institucions més importants de la demarcació de Tarragona en general, i de la ciutat de Tarragona en particular.

- *La defensa de la costa a la província de Tarragona durant la Guerra Civil (1936-1939)*, d'Adrián Cabezas Sánchez

Edició digital del que ha estat un dels finalistes del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona, que ens situa en el període de la Guerra Civil a la costa tarragonina i les defenses de costa que es van portar a terme per tal de repel·lir un possible desembarcament de les tropes franquistes.

- *Officia portuensia. Vida i treball al port a través de l'epigrafia i les fonts textuais: una aproximació a Tarraco*, de Patricia Terrado Ortuño.

Edició digital del segon treball finalista del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona. És un recorregut dels oficis portuaris a partir de les epigrafies de l'època. Les poques epigrafies existents a Tarraco han comportat que l'autora descrigui els treballs portuaris de Tarraco a partir de les comparances amb altres ports, com el de Roma o Òstia.

- *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*, de Luis Ballester Baiges

Aquest treball de Luis Ballester va ser el primer a editar-se en format digital. En aquesta ocasió s’ha passat a edició paper, iniciant-se així la col·lecció “DIGIPAPER”.

3. COEDICIONS DEL SERVEI DE PUBLICACIONS

- *Pirates i Corsaris. Els atacs contra Vila-seca i la costa del Camp de Tarragona*, de Pedro Otiña Hermoso.

Coedició amb l'Agrupació Cultural de Vila-seca i l'Ajuntament d'aquesta ciutat. L'autor, qui va ser guanyador del VI Premi d'Investigació del Port de Tarragona, vol divulgar l'activitat corsària amb una gran quantitat de relats sobre els atacs realitzats entre els segles XIII i XVIII.

4. SANT JORDI 2016

Com cada any l'estand del Port de Tarragona està present en la Diada de Sant Jordi, on exposa, entre altres, tota la producció editorial i les novetats de l'any.

Els llibres més sol·licitat pel públic en aquesta edició han estat:

- *En Ramon, el Ranxero, de pescador a cuiner: la cuina de barca al Serrallo*, el conte d'Imma Pujol i Antonio Latre.

- *Inventario de Especies*, de la Societat d'Exploracions Submarines.(SES)

Per part dels empleats del Port de Tarragona, les seves preferències han estat:

- *Inventario de Especies*, de la Societat d'Exploracions Submarines. (SES)

- *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*, de Luis Ballester Baiges

5. INTERCANVIS BIBLIOGRÀFICS

Durant l'any 2016, els intercanvis amb altres organismes o institucions han assolit les següents xifres:

Llibres rebuts: 47

Llibres enviats: 18

Ejercicio tras ejercicio, el Servicio de Publicaciones ve aumentadas las consultas, en general, y las descargas, en particular, de las ediciones digitales a través de la página web. Este hecho se tiene que valorar como positivo, puesto que los usuarios consideran que desde la página web del Puerto de Tarragona se les ofrece un contenido útil y práctico.

1. CONSULTAS Y DESCARGAS DE LA PÁGINA WEB

Durante el año 2016, las visitas en la web del Servicio de Publicaciones han sido 117.298 (ciento diecisiete mil doscientas noventa y ocho), mientras que de entre las 50 descargas más significativas de todos los apartados de la página web del Puerto de Tarragona, 2 libros digitales se encuentran dentro de este ranking, son:

<i>Título</i>	<i>Ranking</i>	<i>Total descargas</i>
<i>TEU Tarragona</i>	35	4.368
<i>Navinimia (vol. I)</i>	43	4.203

La descarga más numerosa ha tenido 10.538, y corresponde a Norma Grua Automòbil. Mientras que la descarga que ocupa el número 50 ha tenido 3.818.

2. EDICIONES DEL SERVICIO DE PUBLICACIONES

- III Premi de Narrativa Curta del Port de Tarragona.

Tercera convocatoria del Premi de Narrativa, sin variaciones sustanciales en cuanto a las bases. Pueden participar alumnos de ESO, Bachillerato y Ciclos Formativos de Formación Profesional, así como de la Escuela Oficial de Idiomas, con un máximo de edad de 22 años. La extensión de los trabajos es de 3 a 5 páginas, DIN A4, en un espacio y medio, y con fuente Arial 12. La edición del 2016 ha quedado resuelta por el jurado de la siguiente manera:

<i>Premio</i>	<i>Título</i>	<i>Alumno</i>	<i>Centro</i>
1 premio BAT	<i>Crònica d'un adéu</i>	Albert Gener Martínez	Ins. Baix Penedès
1 premio ESO	<i>Euterpe Victa</i>	Sergi Planas Montía	Ins. Antonio de Martí i Franquès
2 premio	<i>Sovint la vida et sorprèn</i>	Laia Cunillera Figueras	Vedruna Sagrat Cor
3 premio	<i>El temps d'ara</i>	Clara Calabuig Martínez	Escola Elisabeth
4 premio	<i>El secret del Nil</i>	Laia Carpio Fusté	Ins. Domenèch i Montaner
5 premio	<i>El viatge més llarg</i>	Fiorella Modernell Prestini	Ins. Ramon de la Torre

El acto de entrega de los premios, efectuado el día 19 de abril de 2016, se hizo coincidir con la presentación del libro en edición digital que recogía los trabajos ganadores, además de 42 trabajos seleccionados por el jurado, atendiendo el criterio de calidad de estos.

- *La Armada Española en el Puerto de Tarragona (1900-2014)*, de Antoni Moreno.

Este trabajo se editó el 2015, pero la presentación, por motivos de calendario, no se llevó a cabo hasta el 21 de enero de 2016.

- *Dolores, la remendadora remalla xarxes vora mar*, de Imma Pujol i Antonio Latre.

Cuento editado conjuntamente con la Biblioteca Pública de Tarragona, dentro de la colección "Petit Museu" (número 4), y que continúa con el trabajo de dar a conocer el patrimonio inmaterial marino del Serrallo de Tarragona. Los textos son de Imma Pujol Farrés y las ilustraciones de Antonio Latre.

- *El naixement dels barris del Port*, de Coia Escoda Múrria i Luis Ballester Baiges.

Agotada la edición en papel –corresponde a la colección Satunino Bellido-, se ha procedido a efectuar la edición digital, que se puede disponer en la web del Servicio de Publicaciones-Puerto de Tarragona.

- *Els agents portuaris de Tarragona (fins a 1985)*, de Joan Alió Ferrer.

Agotada la edición en papel –corresponde a la colección Satunino Bellido-, se ha procedido a efectuar la edición digital, disponible en la web del Servicio de Publicaciones-Puerto de Tarragona.

- *L'emigració del Camp de Tarragona a Llatinoamèrica (1778-1833)*, de Ginés Puente Pérez.

Edición digital de un trabajo exhaustivo sobre las personas del Camp de Tarragona que partió a "hacer las Américas". El trabajo se completa con una relación de las personas que emigraron, detallando el origen, el puerto de partida, el barco y el puerto de llegada, entre otros datos de interés humano. Hay que remarcar el protagonismo de la mujer en esta emigración.

- **Edició del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona**, de Esther Gutiérrez Escoda y Marc López González.

La redacción del trabajo está acabada, y queda pendiente la revisión y posterior edición. El contenido versa sobre los diferentes trabajos/oficios al Puerto de Tarragona, sus incidencias, reivindicaciones, protección asistencial.... y que da contenido a un aspecto poco conocido de la vida laboral de una de las instituciones más importantes de la demarcación de Tarragona en general, y de la ciudad de Tarragona en particular.

- *La defensa de la costa a la província de Tarragona durant la Guerra Civil (1936-1939)*, de Adrián Cabezas Sánchez

Edición digital del que ha sido uno de los finalistas del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona, que nos sitúa en el periodo de la Guerra Civil a la costa tarraconense y las defensas de costa que se llevaron a cabo para repeler un posible desembarco de las tropas franquistas.

- *Officia portuensia. Vida i treball al port a través de l'epigrafia i les fonts textuais: una aproximació a Tarraco*, de Patricia Terrado Ortuño.

Edición digital del segundo trabajo finalista del VI Premi d'Investigació Port de Tarragona. Es un recorrido de los oficios portuarios a partir de las epigrafías de la época. Las pocas epigrafías existentes a Tarraco han comportado que la autora describa los trabajos portuarios de esta ciudad a partir de las comparaciones con otros puertos, como el de Roma u Ostia.

- *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*, de Luis Ballester Baiges

Este trabajo de Luis Ballester fue el primero a editarse en formato digital. En esta ocasión se ha pasado a edición papel, iniciándose así la colección "DIGIPAPER".

3. COEDICIONES DEL SERVICIO DE PUBLICACIONES

- *Pirates i Corsaris. Els atacs contra Vila-seca i la costa del Camp de Tarragona*, de Pedro Otiña Hermoso.

Coedición con la Agrupació Cultural de Vila-seca y el Ayuntamiento de esta ciudad. El autor, quién fue ganador del VI Premi d'Investigació del Port de Tarragona, quiere divulgar la actividad corsaria con una gran cantidad de relatos sobre los ataques realizados entre los siglos XIII y XVIII.

4. SANT JORDI 2016

Como cada año el stand del Puerto de Tarragona está presente en la Fiesta de Sant Jordi, donde expone, entre otras, toda la producción editorial y las novedades del año.

- Los libros más solicitados por el público en esta edición han sido:

- *En Ramon, el Ranxero, de pescador a cuiner: la cuina de barca al Serrallo*, el pequeño cuento de Imma Pujol y Antonio Latre.

- *Inventario de Especies*, de la Societat d'Exploracions Submarines. (SES)

Por parte de los empleados del Puerto de Tarragona, las preferencias han sido:

- *Inventario de Especies*, de la Societat d'Exploracions Submarines. (SES)

- *Tarragona en el primer terç del segle XIX. El comerç amb Amèrica. Participació i guanys*, de Luis Ballester Baiges

5. INTERCAMBIOS BIBLIOGRÁFICOS

Durante el año 2016, los intercambios con otros organismos o instituciones han logrado las siguientes cifras:

Libros recibidos: 47

Libros enviados: 18

8

Creació, muntatge d'exposicions i manteniment d'espais

Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento de espacios

El Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT) treballa en la creació, restauració i manteniment del patrimoni marítim i col·labora amb el Museu del Port de Tarragona.

Els tallers de treball, on hi ha la fusteria i soldadura, estan situats a la nau C del moll de Castella del Port de Tarragona.

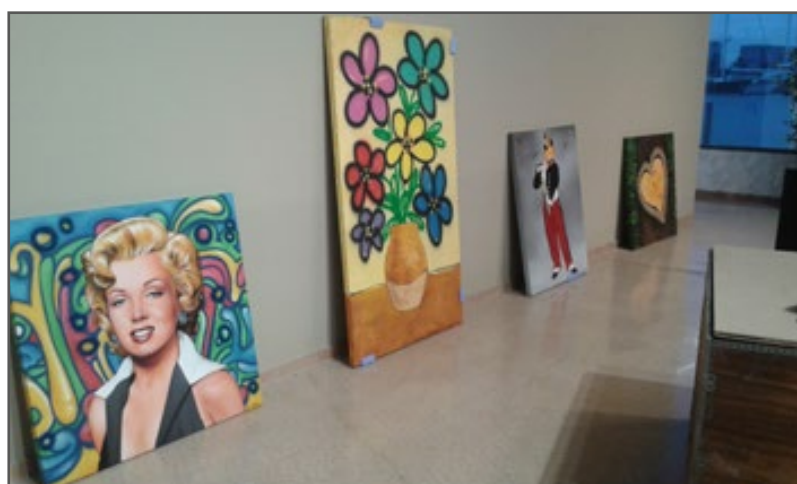
Una part important de la feina és la creació de les exposicions del Moll de Costa. El treball el realitza un equip multidisciplinari que comença amb el disseny i acaba amb el muntatge i desmuntatge de cadascuna de les diferents exposicions, exposicions que poden ser de producció pròpia o aliena.

Una altra de les activitats és la creació de diferents escenaris i estands per a certàmens i fires vinculades al Port de Tarragona.

Amb l'ajut dels TBC (treballadors en benefici de la comunitat) es realitzen tasques de manteniment i neteja.

Finalment, des del taller es realitzen tasques de conservació i manteniment de tots els departaments del Port de Tarragona així com de l'Arxiu del Port, el Fons d'Art i el Museu del Port.

El Centro de Estudios Marítimos y de Actividades del Port de Tarragona (CEMAPT) trabaja en la creación, restauración y mantenimiento del patrimonio marítimo y colabora con el Museo del Port de Tarragona.

Los talleres de trabajo, donde hay la carpintería y soldadura, están situados a la nave C del muelle de Castella del Port de Tarragona.

Una parte importante del trabajo es la creación de las exposiciones del Moll de Costa. El trabajo lo realiza un equipo multidisciplinario que empieza con el diseño y acaba con el montaje y desmontaje de cada una de las diferentes exposiciones, exposiciones que pueden ser de producción propia o ajena.

Otra de las actividades es la creación de diferentes escenarios y stands para certámenes y ferias vinculadas al Port de Tarragona.

Con la ayuda de los TBC (trabajadores en beneficio de la comunidad) se realizan tareas de mantenimiento y limpieza.

Finalmente, desde el taller se realizan tareas de conservación y mantenimiento de todos los departamentos del Port de Tarragona así como del Archivo del Port, el Fondo de Arte y el Museo del Port.

Moll de Costa s/n
43004 Tarragona
Tel.: (+34) 977 259 400
exposicions@porttarragona.cat
www.porttarragona.cat